

Ostra

Samhälle / Kultur / Feminism
Sedan 1919

Misslyckande
#1 – VÅREN 2023

Att queera misslyckanden Ballroomkultur i Europa Intervjuer
Misslyckanden som antikapitalism och motstånd Autistisk autoteori Poesi
Långsamhet Föräldraroller Recensioner

2
OM ATT LÄRA SIG MISSLYCKAS FÖR ATT INTE TROLLBINDAS AV KAPITALISMEN
Peik Ingman

4
TALK DIRTSTACHE TO ME
ON WHY I KEEP MY TBOY STACHE EVEN THOUGH IT MAKES ME LOOK LIKE A TEENAGER
Frank Kosmo Stankiewicz

8
ON THE FAILURE OF A MARRIAGE AND SOCIAL INSTITUTION:
*PERSONAL EXPERIENCES OF THE INVISIBLE POWER OVER
WOMEN AND IMMIGRANTS IN FINLAND*
Merve Kuzu

10
DIKT
Lisette Holmlund

12
GRÅTERSKA
Cecilia Alstermark

14
TILL ۞ FRÅN EN MISSLYCKAD DOTTER
Azadé Azad

17
ATT LÄRA KÄNNA EN HAND
Edith Ekström

20
ATT LÄSA HEIDEGGER
Salla Aldrin Salskov

22
SERIE
Iris Liaoyue Hautaniemi

24
THE EUROPEAN BALLROOM SCENE THRU THE LENS OF MOTHER COCO NINJA
Roza Ahmad

41
JAG SADE JA
Sandra Holmqvist

42
FLYTANDE OCH RYCKIG FRIGÖRELSE
FRÅN FASCISMEN
Kira Björklund

44
INTERVJU MED MAX BREMER
ARBETSLEDARE FÖR *THE RE-INVENTION OF SELF – ANTIFASCISTIC BODYBUILDING*
Kira Björklund

46
AUTI-AUTO-THEORY:
EN DAGBOKSSKISS TILL EN AUTISTISK FEMINISM
Anna Nygren

50
(I'VE)FAILED
(MY)HOME
Nilay Kılınç

56
FIRE THAT DOES NOT SPREAD, WATER THAT DOES NOT RUN
Mariliis Rebane

61
I KRISTID FÖDS MAMMA I MÖRKER
Ingegerd Sjøstrøm

62
INTERVJU MED ANNA ELLINOR CHAE IM SUNDSTRÖM
Nora Möller

MEDVERKANDE

Anna Nygren
Azadé Azad
Cecilia Alstermark
Edith Ekström
E S Kibele Yarman
Emma Hovi
Frank Kosmo Stankiewicz
Hayfaa Chalabi
Heinä Loukimo
Iris Liaoyue Hautaniemi
Kira Björklund
Lisette Holmlund
Mariliis Rebane
Merve Kuzu
Moa Edvinsson
Nilay Kılınç
Hikari Nishida
Nora Möller
Peik Ingman
Roza Ahmad
Salla Aldrin Salskov
Sandra Holmqvist
Ingegerd Sjöström

CHEFREDAKTÖR

Elliot Lundegård (astra@astra.fi)

ART DIRECTOR

Roby Redgrave (ad@astra.fi)

ADMINISTRATIV SEKRETERARE
Matilda Jäderholm (pren@astra.fi)

SPRÅKGRANSKNING

Kaitlyn D. Hamilton
Sandra Holmqvist
Adrian Grist

STYRELSE (styrelse@astra.fi)

Tom Kettunen (ordförande)
Fanny Bruun (vice ordförande)
Mathilda Åman
Arseniy Lobanovskiy
Kira Björklund
Sara Nyman
Isabella Chydenius
Nora Möller

TYPSSNITT

Vinila av Flora de Carvalho
Exposure av Federico Parra Barrios
FK Mono av Květoslav Bartoš
Chonk av Lars Høie

BILD PÅ OMSLAGET

Roza Ahmad
FRAMSIDA: God Mother Mystic Ninja, European Awards: Galaxy Ball part 2 by Legendary Charlie Gaultier-Brown, Paris 2020 / **BAKSIDA:** Lola Samsam Gorgeous Gucci, Vogue Ball Under the Sea by Queen Mother Virpi Ninja, Helsinki 2018

MED STÖD AV

Föreningen Konstsamfundet, Stiftelsen Tre Smeder, Centret för konstfrämjande, Svenska kulturfonden, William Thuring's stiftelse och Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond för filantropiska och kulturella ändamål.

TRYCKERI

Printall, Tallinn

PAPPER

Holmen TRND2.0 FSC 70g / MultiArt Gloss FSC 200g

Astra ges ut av Utgivarföreningen för tidskriften Astra rf.
Medlem i Tidskriftscentralen och Kultti rf.

ISSN—L 2323-3966

ANNONSERA

Helsida: 350€, 1/2 sida: 200€, 1/4 sida: 100€, 1/6 sida: 50€ (priser exkl. moms 24%)

BREV FRÅN REDAKTÖREN

Misslyckande

ÅRGÅNG 105

#1 – VÅREN 2023

Välkomna till det misslyckade numret! Visst är det väl passande att det kommer tre månader för sent? Och vad bra det blev ändå, att skjuta på det och istället göra ett riktigt maffigt dubbelnummer av tema Ekologier 2022.

Ibland blir det inte som man hade planerat, och ganska ofta finns det mycket att upptäcka när så är fallet. I vårt fall gjorde det längre glappet mellan två nummer att Roby, vår AD, fick tid att arbeta fram en helt ny design åt Astra – som ni ser!

Vi kommer skriva mer om formgivningen av Astra i nästa nummer, men redan nu vill jag be att få uppmärksamma er på: Ny logga! Inspirerad av en riktigt gammal en. Känner ni igen den? Har vi någon prenumerant som hängt med sedan 1960-talet? Den gamla loggan användes under åren 1957–1969, då Astra fortfarande var Svenska Kvinnoförbundets medlemstidskrift

Vi har även nya typsnitt, designade av **Flora de Carvalho** och **Federico Parra Barrios**, samt ny papperstyp (som väger mindre, vilket möjliggör tjockare nummer utan att vi överskrider maxvikten för portot när vi skickar dem till er!). Och så har vi infört textkategorier för att det ska vara lättare att orientera sig i tidskriften.

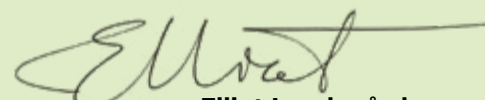
Just det där med kategorierna har gett mig en hel del huvudbry. Det kändes som en så bra idé när jag kläckte den. Men var går egentligen gränsen mellan en essä och en novell? Hur kort och argumenterande behöver en text vara för att kallas för kolumn?

Frågorna har varit många och vi är nyfikna på att höra vad ni tycker. Astra fortsätter nämligen vara i förändring och vi utforskar gärna vår nya form i samarbete med er läsare. Släng iväg ett mejl till någon av oss i redaktionen, eller skriv till oss på sociala medier!

Det där med att misslyckanden kan leda till nya insikter och förändringar är något som många av numrets skribenter tagit fasta på. Du håller i ett klokt och eftertänksamt nummer, ett som vågar vara nyfiskt när det kanske helst hade velat gömma sig i skam, eller sätta på sig skygglapparna och trotsigt göra om samma misstag igen.

Ett nummer som synar normerna för lyckat och misslyckat i sömmarna, sjunger långsamhetens lov, sörjer det förlorade, hyllar det skeva, oväntade, känsliga, och djärvheten att gå nya vägar när de gamla inte längre bär – eller inte leder oss dit vi drömmer om.

Välkomna att omfamna det oväntade och nya, välkomna till 2023, till våren, till Astras nya look, till sårbarhet och mod. Ja, välkomna till misslyckandet! Med alla dess sprickor och möjligheter.

— Elliot Lundegård
Chefredaktör

*TIDSKRIFTEN ASTRA #11 1966

Om att lära sig *misslyckas* för att inte trollbindas av kapitalismen

TEXT Peik Ingman

I boken *The Queer Art of Failure* (2011) påpekar **Jack Halberstam** att vi inte behöver tänka kring att lyckas och att misslyckas som om de vore de enda alternativen eller varandras motsatser. Att queera ett misslyckande kan handla om att försöka få syn på det vi missar när vi tar för givet vad det betyder att lyckas och misslyckas. "The queer art of failure ... quietly loses, and in losing it imagines other goals for life, for love, for art, and for being."

Eftersom föreställningarna om att lyckas och misslyckas som Halberstam uppmuntrar oss att försöka frigöra oss ifrån är så ingrodda i både oss själva och människor omkring oss, är det

viktigt att peka på just den emancipatoriska akten: att lösgöra sig.

Kapitalismen håller oss fångna genom övertygelsen att misslyckanden alltid i grund och botten handlar om en personlig brist hos oss, något vi bör förhålla oss till som om vi skulle ha förlorat en tävling. Det gäller bara att förbättra sig själv och försöka på nytt. Upp och hoppa!

I boken *Capitalist Sorcery: Breaking the Spell* (2011) beskriver **Isabelle Stengers** och **Philippe Pignarre** hur kapitalismen sprider sig och upprätthålls av subtila gester genom vilka kapitalismens lakejer ("minions") rekryterar, förtrollar och fångslar (var)andra. Förtrollningen eller trollbindningen sker i stunden då vi övertygas av lakejernas argument. Argumenten understryker att fastän de föreslagna (kapitalistiska) alternativen kanske inte är ideala, är vi dessvärre tvungna att vara "realistiska".

Det är ändamålsenligt att tala om förtrollning, eftersom processen ofta är så subtil och för att vi förblindas (för andra alternativ) utan att märka det. Tack vare förtrollningen ser vi inte längre det uppenbara: att i praktiken betyder argumentet ("vi behöver vara realistiska") att vi egentligen inte har alternativ. Trollbindningen fullbordas då vi själva börjar upprepa samma argument och övertyga andra: "Ja, det är synd att det måste gå till så här, men vi behöver vara realistiska ..."

Hur hänger det här ihop med att misslyckas?

Då vi misslyckas är det ofta bara en tidsfråga innan vi börjar uppleva misslyckandet som outhärdligt och återigen försöker lyckas med samma förutsättningar inom samma ramar. Varje gång detta sker förstärks förtrollningen.

Vi kunde tro att det är just då vi misslyckas som vi har de bästa förutsättningarna att frigöra oss. I själva verket är det just då som många av oss verkligen förtrollas. Att försöka på nytt för att fly undan det outhärdliga i att misslyckas är som att ta en klunk av kapitalismens trolldryck.

Det väsentliga i ett queert förhållningssätt till att misslyckas, i kontrast till ett kapitalistiskt förhållningssätt, tänker jag är att det lyckas vara nyfikenhet och icke-reaktivt. Så länge förhållningssättet bygger på att motbevisa att jag är misslyckad är jag därför antagligen fortfarande trollbunden.

För att avförtrollas och lära mig att undgå att förtrollas ånyo verkar det vara oombärligt att förstå mig på den psykologiska eller affektiva dimensionen: att jag tillåter mig själv bli rekryterad till nästan vad som helst så länge det erbjuder mig ett sätt att undvika

svåra känslor och frustration som hänger ihop med att misslyckas.

Jag har tänkt på vad mitt tonåriga barn behöver (av mig) då hen misslyckats med något. Jag har tänkt på vad jag skulle ha behövt då jag var tonåring och misslyckades med något. Och jag har tänkt på hur dessa hänger ihop, hur utmaningen att hjälpa är så svår för mig just för att jag så sällan fick den hjälpen.

Vad skulle den ha gått ut på? Jag skulle ha önskat att någon hade uppmuntrat till nyfikenhet: Vad betyder misslyckandet? En äkta nyfikenhet. Så att frågan ställs utan färdiga svar. Så att frågan kan ha många svar.

Genom att bli varse om att ett misslyckande kan betyda så mycket mer – olika saker som är värdefulla att undersöka – kan vi få syn på hur mycket förtrollningen begränsar och förminska dessa betydelser. Men kanske just för att ett misslyckande kan betyda så mycket, och för att det till en början ofta är så förvirrande och tungt att förhålla sig till alla dessa olika betydelser, är frestelsen stor att istället bara försöka på nytt. Alternativt fokusera på självanklagelser som till sist blir outhärdliga. Resultatet blir detsamma.

För att uthärda misslyckanden och förhålla oss till dem på ett nyfiskt sätt – ett sätt där vi börjar med och från att inte veta vad de betyder – behöver vi ofta stöd av människor som kan bjuda in oss till ett sådant förhållningssätt.

Först efter en lång diskussion frågar jag: Vad tror du att du vill göra nu? För det är först i det skedet som misslyckandet kan börja framstå som en källa till (queer) visdom.

Att queera misslyckanden handlar inte bara om att tänka utanför boxen. Det behöver även gå in på våra emotionella erfarenheter av att misslyckas. Många av oss saknade det stöd vi skulle ha behövt för att utveckla en förmåga att bearbeta misslyckanden och förhålla oss till dem på ett nyfiskt sätt.

Att hjälpa varandra utstå besvikelse och erfarenheter av att bli avvisade genom att utforska vad våra misslyckanden skulle kunna betyda är inte enbart medmänskligt och schyst. Det kan också vara en solidarisk, antikapitalistisk gärning som stärker vår kollektiva motståndskraft. Stödet behöver ta på allvar hur sårbara vi egentligen är, hur subtil trollbindningen kan vara och hur den kan genomsyra vår handlings- och tankeförmåga.

ATT QUEERA ETT
MISSLYCKANDE KAN
HANDLA OM ATT
FÖRSÖKA FÅ SYN PÅ
DET VI MISSAR NÄR
VI TAR FÖR GIVET
VAD DET BETYDER
ATT LYCKAS OCH
MISSLYCKAS.

Peik Ingman är religionsvetare och sakkunnig i frågor som gäller jämlikhet och likabehandling.

Talk dirtstache to me

*On why I keep my tboy stache
even though it makes me look
like a teenager*

TEXT **Frank Kosmo Stankiewicz**
BILD **Heinä Loukimo**

My earliest memory is of failure.

I am a small child and everything else is big. The sofa looks like it was made for a family of giants. And the giants of my life are here too: mum's face adorned with a signature 90s perm and sadness, dad's cup overflowing with booze and guilt. They're having a few guests over. Usually, strangers make me anxious, and I hide away from their attention. But not today. Today I want it. Interrupting their grownup conversation, I announce I'm going to show them something.

Like a magician ready to perform their next big trick, I return to the stage of our living room carpet with a prop. My pink potty (pink, for girl-piss) lands proudly in the middle of the room. I have their attention: all eyes on me, the show is about to begin. Mum explains tenderly, almost apologetically, that I have just learned how to use a potty and want to brag about it to everyone.

¹The headings are quotes from *We Both Laughed In Pleasure* by Lou Sullivan. The essay is also inspired by the thoughts of Judith Butler, *The Queer Art of Failure* by Jack Halberstam, *This Wound is a World* by Billy-Ray Belcourt, and all my fellow gender failures.

And I sure do: I'm already sat on my pink throne. I'm ready. I let go and begin to piss.

It's either mum's bashful voice or the feeling of wet velour sticking to my skin that makes me realize I may have forgotten an essential step: to take off my pants. My cherished, only-90s-kids-will-remember, dalmatian print leggings are all soaked now, and everyone's laughing, and mum carries me to the shower, and I'm drowned in a wave of shame, and the color of it is straw-yellow.

I FEEL THERE IS SOMETHING DEEP AND WONDERFUL UNDERNEATH IT THAT NO ONE HAS FOUND¹

Twenty-five years later, I've been on T for a bit over a year, a fresh spattering of hairs on my upper lip. I'm sitting on a bus, slowly rolling towards the countryside to visit my parents. I'm reading Lou Sullivan's diaries. As I devour the memories of (maybe) the first openly gay trans man, I overhear the bus drivers share the tips and tricks of manipulating women into sex, their techniques of cheating on their wives, and other ways to achieve cisheteronormative success – something I've sadly been missing out on during my life of queer failure. But who are they sharing their wisdom with? The bus is empty, except for me, my book, and my dirtstache.

The bus driver nods in my direction and cackles. "The young man over here will learn so much! He's what, probably like sixteen? Maybe too young to hear such things", he remarks. "Nah", his friend quickly frees him from the dangers of self-reflection. "A young man like that should know. He'll figure it out soon enough anyway."

My dirtstache just earned me an invitation to the boys' club. I'm both offended and flattered. Gender euphoria can sprout from the most unexpected places, and

sometimes that place is a stinky old bus in the middle of the Polish countryside.

My mind gets flooded with everything I've ever read in a moment of weakness on the wikiHow ftm passing guide, stuff like: "We know you're proud of growing a tiny mus- tache, but please, shave it off", or "It won't help you pass. At best it will just make you look like a teenage guy."

I sit there, an almost thirty-year-old transmasculine with almost thirty individual facial hairs (and counting), on my way to the village of my childhood. But in the eyes of these people, I'm simply a teenage boy, on my way to becoming the kind of man they turned out to be.

As I read, I recognize myself in Lou's stories of failure and desire. His tales of late-night cruising and early morning fucking, his explorations of anal sex and tender masculinity. All the while the bus drivers mistakenly recognize themselves in me, and me in them.

I WANNA LOOK LIKE WHAT I AM BUT I
DON'T KNOW WHAT SOMEONE LIKE ME
LOOKS LIKE

The day I pissed myself in front of my parents and their friends paved the way for a lifetime of queer failures. I have heard myself tell that story over and over, with the same words and different voices. I have told it to therapists, friends, lovers, creative writing teachers... and now, you.

I've arrived at many interpretations of it, ranging from *...and that's why I feel like I'll never be enough*, to *...and that's why I have a piss kink*. But recently, the image of peeing myself in front of others leaks into my thinking about gender. And my transition. And why I still haven't removed the dirtstache.

That evening, I was taking baby steps on the bumpy road to adulthood. I was excited to share myself with others. I was embarrassed when it didn't go as planned. I said, "Hey, look at me, I want to show you something." And I showed them failure.

Fast forward a few decades and not much is different. I'm excited to share myself with others. I'm embarrassed when they don't see me the way I do. I say, "Hey, look at me, I want to show you something." And I show them failure. I show them a patchy beard, a clumsy voice, and a body that's still finding its shape. I show them a failure at masculinity, a failure at femininity, a failure at performing gender as a whole.

I say, "Look at me", and I show them gender failure (*derogatory*): an ugly woman with a beard; an emasculated beta cuck; a caricature. Or whatever, these are not even my words. But they've left wet stains inside me and I'm still airing them out to dry.

I say, "Look at me", and I show them gender failure (*flattering*): a patchwork of gender expressions I copied from

friends and insects; a beautiful elf twink; a shapeshifter; a cosmic jellyfish. These words are mine. I know this because they taste so sweet when I suckle on them.

I LOVE TO ENJOY THE
FEELING OF BEING ALIVE +
HAVING A BODY + SECRETS

I SIT THERE, AN
ALMOST THIRTY-
YEAR-OLD
TRANSMASCULINE
WITH ALMOST
THIRTY INDIVIDUAL
FACIAL HAIRS (AND
COUNTING), ON
MY WAY TO THE
VILLAGE OF MY
CHILDHOOD

Dad picks me up from the bus stop.
I study his impressive facial hair
with envy as I tell him I got mis-
taken for a teenage boy. "Why
don't you shave then?" He
nudges me to shed the failure
off my skin.

Because I wear my dirtstache
like an emblem; a secret
wink to other transsexual
twinks; a spell of hope cast
into the future. Because
I want my body with all
its embarrassment. And
because it's a trans
body, and that's what
makes it so hot. These

tiny hairs are bursting with
desire and knowing myself. I let them grow
and it says: this, this here is what I want. This is who I
want you to see. Please, see it. See me.

The early years of transition feel like peeing myself in
front of my parents' friends all over again. Sometimes I
try and I fail. Sometimes I'm embarrassed. Sometimes
I'm somebody else's spectacle.

But I'm also hopeful. Excited. Vulnerable. I'm learning
my body again in all its beautiful cringe. I memorize the
surprising squeaks of my voice, inhale the new swampy
smell under my armpits, and gently trace the patterns
of hairs sprouting out of me like stubborn pavement
flowers.

And maybe that's enough. Maybe there's nothing cringe
about wanting to share something new with the world,
even if you're not really that good at it yet.

So grow strong, little dirtstache, we have all the time in
the world. I'll be here, waiting for you to turn all strong
and bushy. And when you get here whole, I'll smile a
smile so big, and you'll follow in its shape, and we will
both laugh in pleasure.

Frank (@kosmo.frank) uses words & play & humor to
create works about grief & joy & dreams & bodies &
jellyfish. Frank's work is currently funded by Kone
Foundation and they live close to the Roihuvuori water
tower with their two cats.

Heinä (@sonichater) is an illustrator & animator based
in Helsinki who really loves a good story and emotional
delivery. Their artistic output is guided by curious
examination of intimate experiences as well as escapism
by immersing themselves into fantasy and nature.

On the failure of a marriage and social institution:

*personal experiences of the
invisible power over women
and immigrants in Finland*

TEXT **Merve Kuzu**
BILD **Emma Hovi**

Merve Kuzu has studied business administration and worked in this field for many years. She moved to Finland 5 years ago and is currently studying social work with a focus on art therapy. Among her interests are art, photography and feminism.

Emma Hovi är verksam som konstnär och konstpedagog i Helsingfors.

After I married a Finnish man and moved to Finland a few years ago, aside from the big changes and difficulties that come with immigration, there has also been a shift in the interpersonal power balance in the marital relationship.

In Turkey, I was an educated woman, able to work and stand on her own two feet. During my first years in Finland, however, I found myself working part-time while attending a Finnish language course, transformed into a woman trying to get by on unemployment benefits. Even though my husband and I were able to foresee this scenario before moving here together, I couldn't help but feel surprised when our marriage started to fail due to the power inequality between us. There were many details that did not go as planned and were difficult to predict.

Moving to Finland, one of the world's leading countries in terms of gender equality, from a country like Turkey, which is governed by policies that make women's lives more difficult day by day and cannot adequately protect women with laws, brought with it some sense of security. The patriarchal, oppressive and even violent mentality — which made many women in my country worry that they wouldn't be able to continue their daily lives in a way they would like to — was seen less frequently here.

The problem I could not foresee encountering in Finland was that the patriarchal oppression forced on me in Turkey continued, it just changed its shape. Ways in which the political system influenced my daily life in Turkey were also beginning to appear in my marriage, by a man who defined himself as a feminist. Endless and unrealistic demands were used as a tool for pressuring me. One of the most ironic demands was that I should change my actions in order to be a "true feminist". This domestic problem turned out to be more harmful than the social pressures I faced, because I could escape social problems to a certain extent by retreating to my safe space, but if the problem is at home, where one should feel safest, it's not possible to escape it.

When the problems became insurmountable, we ended up in free couples therapy. The power struggle in my relationship was the theme of many sessions.

I mentioned that the most suitable solution to this imbalance would be to open a whole new page in my life. I wanted to get a new profession by studying once again, this time at a university in Finland. The response I received in therapy only reinforced the pressure placed on me by my husband. It was shocking, to say the least, to hear: "You will never be as educated as a Finn, so you shouldn't stress about it."

I felt personally attacked at that moment in therapy, but I realised over time that the issue was much bigger than a prejudice against me. This mentality seems to be fed by the same power source — the racist structures — as the mentality that causes the difficulties many educated immigrants have with finding a job in Finland. The same mindset also "encourages" every immigrant who hasn't initially migrated for education or work, to become a cook, a cleaner or a practical nurse.

Today I wonder: Would the same opinion be offered to a different immigrant, someone who moved to this country for work or educational reasons? Or is the issue about who is more equal in the midst of a power war, like the animals of George Orwell's *The Animal Farm*? Are some immigrants more equal than others?

I'm also curious about specific aspects of the power dynamics between men and women. Can all the men who demonstrate their advocacy of feminism in their interactions with powerful women, defend the rights of women who have not found their strength yet or have lost it for certain reasons? Or are some women more equal than others?

My observations and experiences during my time in

Finland make me think that a similar male-dominated mentality that manifests itself clearly in men in outspokenly patriarchal countries, still exists in some men here, hidden behind the mask of a valuable concept like "feminism". This power-hungry mentality is less visible than the one in patriarchal countries, but still, it puts a sort of pressure on women — just like the invisible power that does not give immigrants freedom of choice despite dozens of anti-racist utterances and actions. "Power", which can be a valuable concept with sincere solidarity, can turn into a story of failure, by becoming unethical and toxic when applied as a tool of pressure towards people in more vulnerable situations.

IN TURKEY, I WAS AN
EDUCATED WOMAN,
ABLE TO WORK
AND STAND ON HER
OWN TWO FEET.
DURING MY FIRST
YEARS IN FINLAND,
HOWEVER, I FOUND
MYSELF WORKING
PART-TIME WHILE
ATTENDING A FINNISH
LANGUAGE COURSE,
TRANSFORMED
INTO A WOMAN
TRYING TO GET BY
ON UNEMPLOYMENT
BENEFITS.

Sökes: en mamma, morsa, ätti

Hon får gärna ha varmt ljuvligt hår.
En famn som doftar kanelbulle och jordgubb.
Kanske en mjuk hand som kan stryka mig över kinden.

Upphittad: en trasig

Jag skulle sno ett par cigg en gång ur hennes väska
Nedanför trappen i hallen hängde väskan på en krok
försiktigt pillade jag upp en cigarett
samtidigt hördes ett ljud från övervåningen.
Jag tittade upp. Där stod hon i morgonrock.
Skulle säkert på toa.
Hon tittade på mig där jag stod med ciggen i handen.
Hon sa inget.
Hon pekade fuck you
sen gick hon.

Nu undrar de: varför kommer du aldrig och hälsar på? Vi vill så gärna träffa bebisen.

Vid köksbordet är det ingen som säger något.

Hans hår har blivit alldeles vitt.

Han liknar sin egen far.

SMACK.

En näve i bordet.

Hennes boxarnäve.

Bara en kärringnäve.

Du spillde ut sockret ditt äckel.

Hon styr honom.

Han är bara ett skal.

En bomullspinne som dricker kaffe svart.

Okej, så här då: Det är min plikt att bryta generationer av trauman. Sa jag att jag är arbetslös. Det är bra. Då finns det tid. Eller egentligen mammaledig, men alla som vet, vet att det inte är ledighet.

Tiden finns inte heller förresten.

konstant i ögonblicket då jag dör och föds

Det är i sekunden då jag håller på att tappa allt och bara vill skrika och slåss. Som jag måste

- - - - andas in - - - - andas ut.

För min plikt är att bryta generationer av trauman. Det står i grundlagen. Barnet har inte bett om att bli fött. Lagarna måste följas. Andas. andas. andas. in. andas. andas ut. konstant i ögonblicket då jag dör och föds. Jag bad inte heller.

Jag får inte bli som hon jag får inte bli som hon jag får inte bli som hon jag ska alltid älska dig jag ska alltid älska dig jag ska alltid älska dig du är aldrig ensam du är aldrig ensam jag älskar dig oändligt jag älskar dig oändligt stjärnstopp.

Stjärnstopp.

Sökes: ett sätt att bli av med allt som påminner om dem.

Sökes: något som garanterar att jag inte kommer behandla henne på samma sätt.

Sökes: en gnista. en glöd. en värme.

Sökes: ett paket kaffeost, lite anisbröd och en bastu. Jag nås på: 076 – 310 96 60

Gråterska

TEXT Cecilia Alstermark

"Sorg är något som man kan fortsätta att samla på sig hela livet, likt en samling av frimärken eller ägg."

– Samuel Beckett

Det är så tungt att bära alla åldrar. Alla rädda och ledsna flickor. Fyra år gamla, åtta år, elva, 15, 17, 20, 26, 30, vi är fucking 35 och orkar inte längre. Orkar inte vara julleddig med familjen, orkar inte gå tillbaka till jobbet heller, varför ska vi leva då, frågar vi oss efter jul och nyår när vi är lika trötta som före ledigheten. Vi har fått sov Morgon varje dag, ändå har orken inte kommit tillbaka. Vi lägger oss på sängen och gråter för att vi inte orkar leka med vårt barn. Vi träffar en bekant som frågar hur vi mår och vi gråter och berättar. Efter råd från denna bekant går vi till läkaren och säger: Jag orkar inte jobba, kan du sjukskriva mig på halvtid i en månad så jag får vila lite?

I vår enfald tror vi att det ska räcka. Läkaren, en äldre man, ställer knappt några frågor och inte heller någon diagnos. Han trycker oss på magen och beställer några blodprover. Sedan ger han oss sjukintyget som vi bad om. Skickar oss vidare. Till en fysioterapeut som ska ge oss akupunktur mot huvudvärken. Till en psykoterapeut som ska hjälpa oss med ... vad det nu är.

Vi sätter oss i terapeutens rum med ljusa textilier och träslag, gråter och berättar i en jämn ström. När tiden runnit ut säger terapeuten: Det jag hör är att du är utmattad. Du har haft så mycket oro. Oro gör en utmattad.

När hon säger så gråter alla åldrar unisont.

Terapeuten säger: Oro är en sekundär känsla. Jag tror att din primära känsla är rädsla.

Det är inte 35-åringen som är rädd, hon är älskad, hon har allt hon behöver. Det är alla de där flickorna som hon kånkar omkring på; de är hårda knutar i nervsystemet, i musklerna, mellan käkarna. De gör henne helt slut.

Tidigare tänkte jag alltid att min orimliga trötthet måste bero på att jag inte tränar tillräckligt ofta och intensivt, eller att jag inte äter tillräckligt nyttigt.

Ända fram tills utmattningssyndromet finns formulerat i mina journaler intalade jag mig att jag är en person som inte kommer att bli utmattad på riktigt. Anledningen till det var att jag under flera år gått sönder en eller flera gånger i veckan. Av stress, av sömnsvårigheter, av oro.

Eftersom gråten tvingar mig att stanna upp kommer jag inte att drabbas av utmattning som andra gör, de som inte är i kontakt med sina känslor, tänkte jag. Det var bara det att jag inte stannade upp. Jag bäddade inte ner mig i soffan med en mysig film när jag hade en svår dag. Jag skrev mina artiklar gråtandes framför datorn. Gick och tränade efter arbetsdagen även om jag inte sovit natten innan. Ibland kräcktes jag på morgonen och grät när jag åkte till jobbet som om varningsklockorna inte nådde mig. Jag var så van att jag inte reagerade, jag trodde att det helt enkelt var sådan jag var, så det var bara att bita ihop. Oftast var jag okej igen på måndagen, glad till och med, karusellen började om, och på torsdagsmorgonen kraschade jag men körde på ändå.

NÄR HON SÄGER
SÅ GRÅTER ALLA
ÅLDRAR UNISONT.

Efter hand sökte jag hjälp. Jag var för välfungerande för att få samtalsterapi av landstinget men beslutade mig för att betala själv. Terapeuten pratade om Den ledsna lilla flickan inom mig. Det skulle dröja fler år innan jag lärde mig att ta hand om henne. Först skulle jag bli mamma. Sedan min egen mamma.

MIN NYA TERAPEUT GER MIG I LÄXA ATT SE PÅ TV PÅ DAGTID, NÅGOT SOM JAG HAR VÄLDIGT SVÅRT ATT UNNA MIG. DESSUTOM SKA DET VARA NÅGOT LÄTTSAMT SOM JAG SER BARA FÖR NÖJES SKULL. INGET SOM SKA LÄRA MIG NÅGOT, INGET SOM JAG SKA SKRIVA OM I TIDNINGEN.

Det har blivit vinter. Hösten har förflutit med barnets första termin på förskola, hämtningar, lämningar och för min del arbete hemifrån under pandemins andra våg.

Jag sitter vid datorn och försöker jobba. Blicken höjer sig ovanför skärmen och noterar snön på marken utanför fönstret. Om jag orkade skulle jag vilja åka skidor ett par gånger till innan snön försvinner.

Huvudvärken som smugit sig på under förmiddagen bankar nu innanför tinningarna och molar i bakhuvudet. I övrigt är det tomt. Det känns som om all substans och klarhet som funnits i det här huvudet har runnit ut, och kvar är bara en sörja av misslyckande.

Jag har klickat upp ett dokument från min kollega med enkla instruktioner för ett nytt program som ska installeras, men jag kan inte läsa texten, orden är bara bokstäver, de kommer inte in i mitt huvud. Hur blev det här mer än jag klarar av – jag som gett så mycket i mitt jobb, även när jag mått dåligt – jag är så värdelös. Tårarna börjar rinna igen. Jag minns vad jag är: en gråterska.

Min nya terapeut ger mig i läxa att se på tv på dagtid, något som jag har väldigt svårt att unna mig. Dessutom ska det vara något lättsamt som jag ser bara för nöjes skull. Inget som ska lära mig något, inget som jag ska skriva om i tidningen.

En förmiddag med huvudvärk tillbringar jag således med Bridget Jones. Och jag känner hur något luckras upp, något i sinnesstämningen, smärtan i huvudet är inte lika stark som tidigare. Är det det här som är

självkärlek? Att ge sig själv något som får en att må lite bättre? När jag kommer tillbaka till terapeuten blir jag gråtmild inför det faktum att jag inte har förstått det förän nu.

Jag lär mig metoder för återhämtning; går i skogen och lyssnar på mina fötter mot marken, fåglarna i trädens kronor som jag givetvis tittar upp mot och låter dem spegla mina nervbanor i hjärnan. Jag lär mig att dagdrömma – jag visste inte ens att jag förlorat den förmågan – sätter en kopp med cappuccino mot munnen medan jag sticker ner fötterna i varm sand, plockar solvarma citroner i en korg efter att ha dragit in deras doft. Jag ska lugna min överstimulerade hjärna, ersätta mina malande tankar med att vara i nuet.

Jag ligger på sängen och glömmer nästan att jag är en mamma. Jag går in i mig själv för att rädda mig själv. Barnet ser på tv allt längre stunder. Ledmotivet till Gabbys dockskåp tar sig in i mitt sovrum varje gång ett nytt avsnitt börjar.

Barnet går inte under av att se på tv fram till middagen, jag vet det, hon behöver också återhämtning efter sin dag på förskolan. Ändå känner jag mig som en dålig mamma för att jag inte orkar med så mycket aktiviteter eller åtminstone gör henne sällskap framför tv:n.

I korta stunder tillåter jag mig att vara min egen mer än barnets mamma. Jag stänger sovrumsdörren om mig och tittar på vackra saker i toalettbordet, alla smycken jag brukade bära innan jag blev förälder, jag läser i mina böcker när jag orkar, minns vem jag är bortom utmattningen.

Ofta undrar jag varför jag inte klarar av livet på samma sätt som andra. Varför jag blir utmattad, deprimerad, sömnlös och värdelös. Men jag börjar förstå att det – tyvärr – inte är ett utanförskap jag lever i. Det är livet för många av oss.

Jag har mer eller mindre börjat försonas med tanken på att jag inte är en högpresterande kvinna som arbetar heltid. Kanske placerar det mig ändå i ett sunt utanförskap, i raden av oss som kört slut på oss själva för att slutligen inse att livet kan vara något annat än en transportsträcka mot en ledig dag, en ledig månad, en pensionering, en begravning.

Det är med sorg jag inser att jag förlorat min självständighet, den som varit så viktig för mig som kvinna och feminist. Aldrig vara beroende av en man. Alltid ha ett fuck off-kapital på banken. När man tappat sin ork räcker det inte med pengar. Jag har blivit beroende av Oskar; hans tid och omsorger. Känslan jag bar som gravid, att jag var förmögen att klara allting själv, rann ur mig tillsammans med blodet då kroppen gav upp och barnet kom alldeles för tidigt. Nu är det hjärnan som gett upp, och jag vill lära mig att vårda den som en ömtålig planta. Kanske får den någon enstaka blomma till våren.

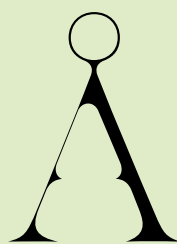
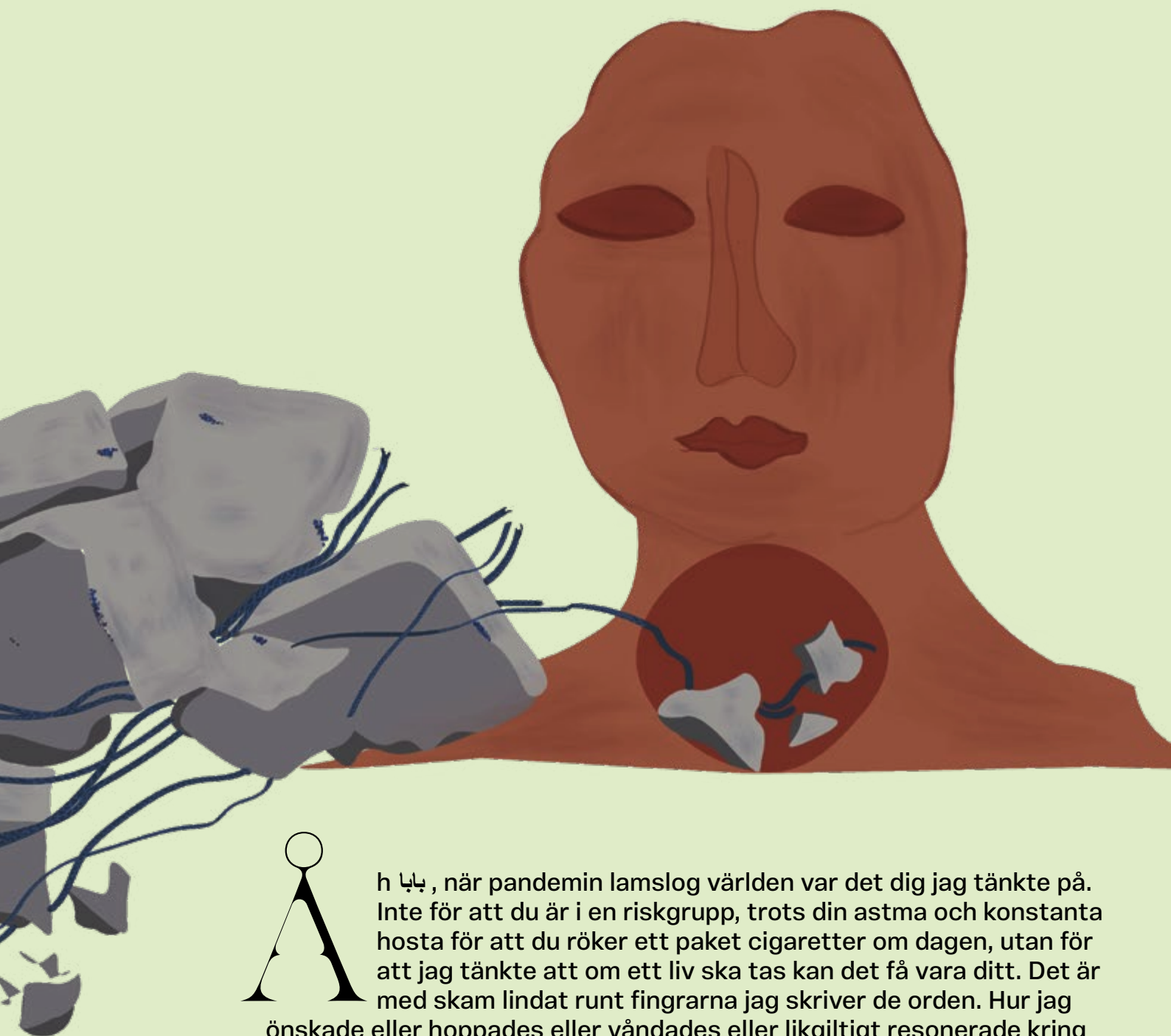
Cecilia Alstermark är författare, journalist och skrivpedagog bosatt i Stockholm. Hon är aktuell med bilderboken *Lilla Scilla känguru* (Tallbergs förlag). *Gråterska* är ett utdrag ur ett pågående bokprojekt.

ESSÄ

Till بابا från en misslyckad dotter

TEXT Azadé Azad
BILD Hayfaa Chalabi

h بابا , när pandemin lamslog världen var det dig jag tänkte på. Inte för att du är i en riskgrupp, trots din astma och konstanta hosta för att du röker ett paket cigaretter om dagen, utan för att jag tänkte att om ett liv ska tas kan det få vara ditt. Det är med skam lindat runt fingrarna jag skriver de orden. Hur jag önskade eller hoppades eller vändades eller likgiltigt resonerade kring hur ditt liv skulle göra minst anspråk på min sorg.

Om det här var en text om dig, بابا, och den sorgen skammen medförde, skulle jag skriva fram nya svar på alla felaktigt ställda frågor. Men nu är det här inte en fiktiv text. Det är en besvärjelse. En påtvingad sammanrörelse när flykten misstar sig för längtan och det dåliga samvetet flyttar in där kärleken en gång bodde. I den text som detta inte är skulle det funnits rader om min barndoms naivitet och drömmar. Istället består den här exorcismen av en förskjutning. Förbrytelse av blodsband. Som bevis på att papper är tjockare än blod.

بابا, hur du aldrig klarade av att bryta din generations eller manlighetens arv om hur du visar ömhet för dina barn. Du som straffar alla som älskar dig med tystnad.

Jag har så länge försökt förnimma din lukt och känslan av dina händer som ömsom håller om, ömsom leder mig fram, men det är alltid din brist på tillgivenhet som bränner hål i mina ögon. Som barn längtade jag efter dina frågor, men som vuxen vet jag bättre än att önska om förändringar av det som lagt sina spår.

Du har en blick som jag räds för. Mest för att den är tom. Kanske är det därför jag blickar undan nu när du försöker nå mig. Åh, باب. Hur länge till ska vi leka dessa charader.

Det gör ont att reproducera bilden av de frånvarande fäderna genom dig och genom den här texten som inte är en text om dig. Utan om mamma. Hur hon, trots sina tillkortakommanden, ändå alltid kommer ihåg varje födelsedag, berättar om sina dagar, frågar om mina. Hur hon försöker kompensera barndomens brist på äldre dagar. Men besvärjelsen inbegriper bara dig. Och när isoleringen var ett faktum påmindes jag om hur inget mellan oss har förändrats. Att inte ens när världen stängde ner uppstod det någon skillnad i det naturliga avståndet mellan oss, distansen som en konsekvens av din konstanta oförmåga och min ständiga rädsla. Den att du ska bli tyst och titta på mig utan att se mig.

Hur jag hoppas att du på din dödsbädd ska känna förnimmelserna av det som varit svepa förbi och slås av hur de generationer du satte till världen inte finns i minnesbilderna av ditt gångna liv. Att du då ska förstå hur ensam du är.

Jag är inte längre arg eller ledsen eller besviken på dig. Kanske är det just det som gör så ont ändå. Att likgiltigheten istället bebor mig där din närvaro kunde tagit fäste. Indifferensen som vittnar om att när du dör, oavsett om det är på grund av ett virus som stänger dina lungors förmåga att inhalera luften som kunde varit mina viskningar, eller ålderdom, är ditt liv det liv som kommer göra minst anspråk på sorgen jag önskar du kunde känna, istället för bitterhet på livet för att hon inte blev som du önskade.

Som så många andra politiska flyktingar reste du hit med förhoppningen om ett annat liv att leva. För det är jag dig tacksam. Men du gjorde mig också till en främling i vårt hem, och för det finns ingen förlåtelse. Jag vill vara dig ödmjuk, minnas dig för den du kunde vara och inte den du är, men vad är det för sätt att leva.

Åh, باب. Tänk om det kom en dag och du reste dig från askan av ditt förspillda liv och färgade himlen med de färger du en gång höll i dina händer. Istället knyter du näven i fickan.

Det gör mig inget att du inte känner mig. Att du inte vet vilken min favoritfärg är. När jag grät senast. Eller vem

jag anförtror mitt hjärta åt. Jag vet att jag kan översätta alla dina handlingar till önskningar, där din befallning om att jag ska ringa dig handlar om ditt behov av att vara behövd. Hur din tystnad är ett försvar mot den otillräcklighet du känner men inte förmår kännas vid. När du säger att du inte vill veta av mig när jag gör dig besviken är det för att du inte kan hantera din egen oförmåga. Men باب. Vad vet jag om allt detta egentligen, när den här texten känner dig lika dåligt som du känner mig. Texten vet inte heller vilken din favoritfärg är. Eller vem du lutar ditt huvud mot på kvällarna. För visst måste du ha gråtit fler gånger än den enda gången under min barndom?

باب, kommer du läsa den här texten och endast se raderna om att jag önskar att du dog. Eller kommer du se min besvärjelse som ett försök att säga att jag önskar du levte ett annat liv.

**باب, hur du aldrig
klarade av att bryta
din generations
eller manlighetens
arv om hur du visar
ömheter för dina barn.
Du som straffar alla
som älskar dig med
tystnad.**

Azadé Azad, född 1984, doktor i psykologi. Forskare by day, poet by heart. Skriver dikter om patriarkalt våld men längtar efter att skriva om katter och hängel.

Hayfaa Chalabi is an illustrator and storyteller interested in the role of illustration to re-contextualise narratives, histories, and discussions. Chalabi uses her power as an illustrator and storyteller to provoke discourse about different socio-political issues. Her work revolves around the intersections of visual culture, gender, and migration.

Att lära känna en hand

AV Edith Ekström

M

in mormor talade aldrig om sin mamma. Skälet till detta var att mormor och hennes bror skiljts från henne som barn, blivit ivägskickade till Sverige för att placeras i fosterfamiljer. Tanken var att de bara skulle vara där en kort tid och sedan återförenas. Men så blev det inte, eftersom deras mor, Lotte, deporterades och mördades. Det sista spåret som finns kvar av henne är hennes namn på en lista från nazisterna.

Kring Lotte och denna del av min familjs historia har det ofta varit tyst. Dels för att hennes efterlevande inte orkade berätta, dels för att det material vi har från henne är så bristfälligt: ett foto och ett av henne handskrivet brev. Ända sedan jag fick höra om henne har jag fantiserat om vem hon var, denna kvinna som lyckades sätta sina barn på ett tåg bort från krig och förföljelse och på så sätt rädda dem. Det mesta jag vet om henne har jag tagit reda på genom databaser över förintelsens offer. Att majoriteten av den information jag har om henne är av en sådan typ är

tungt, det är som en förlängning av de brott hon utsattes för – att hon inte bara berövades sitt liv utan också alla de spår och berättelser som skulle ha funnits kvar av och om henne.

Mitt examensarbete på Konstfack kom att handla om denna del av min familjs historia och om min önskan att lära känna Lotte. Jag utgick från det lilla material vi har kvar från henne med målet att försöka hitta vägar att komma henne närmare. Med mig hade jag boken *The Queer Art of Failure* av **Jack Halberstam**, där han diskuterar hur misslyckande kan leda en in på nya vägar och öppna upp för vyer en annars inte skulle ha kunnat se. Här syftar jag på misslyckande i bred bemärkelse, jag tänker på misslyckande som i det ofullständiga; misslyckande som i förlust. I mina ögon var arbetet dömt att misslyckas – det går inte att lära känna någon som inte finns längre och som det dessutom knappt finns några spår kvar av. Det fick mig att fokusera på det lilla material jag faktiskt hade, justera blicken och försöka se vad mer som kunde tänkas gå att finna där.

Främst fokuserade jag på det brev Lotte hade skrivit, och skapade en bokstavsstencil utifrån det. Min tanke var att om jag studerade hennes handstil skulle jag kunna lära känna åtminstone en liten del av henne, hur hon höll och rörde pennan när hon skrev. I stencilen fattas det bokstäver då alla inte gick att hitta i brevet. Jag arbetade på med stencilen, övade in rörelserna i handen. Jag tänkte på att dessa rörelser en gång varit hennes, en slags koreografi för hennes bokstäver. Jag kan känna dessa bokstäver i min hand nu, lite som att ha henne där.

Eftersom jag såg Lottes handstil som ett uttryck för hennes röst ville jag själv inte skriva med bokstäverna. I stället började jag teckna med dem. Det blev ett sätt för oss att skapa bilder tillsammans, där hon bestämt formerna och jag fortsatte, vände och vred på stencilen och fyllde i, hakade bokstäverna i varandra. Bilderna blev kartor över den plats där jag kan möta henne.

Att läsa Heidegger

et är sommar,
terrassväder.
Jag ska träffa
några kompisar
på en öl. Jag får
namn och adress till
terrassen där vi ska ses.

Centralgatan. Letar i minnet. Det är tomt. Centralgatan? Har ingen aning. Wtf. Ringer min kompis och frågar.

– Kan du inte googla? frågar hon retsamt. Jag förklarar att jag nu passar på att fråga då jag ändå ringer i ett annat ärende.

– Orkar inte texta, säger jag.

– Det är där vid Citycenter – kolla på Google maps!

Jag kollar på Google maps. Där ligger den ju, mitt i centrum, nära Studenthuset. Fint. Hoppas på spåran. Stiger av vid Studenthuset och traskar mot vår mötesplats. Går mot Citycenter. Ser en skylt där det står Centralgatan 6. Men ingen 7:a. Jag ska ju till 7. Var fan är sju!?

Öppnar en dörr, stiger in i ett shoppingcenter. Ingen terrass. Öh. Vad. Jag går ut igen. Människor strömmar förbi, de går bestämt, de vet var de är, och de vet vart de ska.

Ser mig omkring, det är bara *deadends*, väggar åt alla håll. Vad satan, försöker febrilt fatta vart jag ska. Hur kan jag inte hitta 7:an!? Jag ringer min kompis som är vid mötesplatsen, hen beskriver omgivningen. Jag känner inte igen nåt. Var fan är det??? Kollar på appen igen. Försöker fokusera, lokalisera. Känner den annalkande huvudvärken och stressen. Pulsen stiger. Detta är enkelt, kom igen nu! Du är ju nära. Stirrar på telefonen. Ser gator, butiksnamn. Men lyckas inte tyda kartan. Den lilla blå

vägvisaren guppar på skärmen. Nu spänner det runt huvudet, svetten stiger. Jag börjar gå tillbaka och den lilla blå prickén följer rätt på kartan. Jag suckar av lättnad. En minut, säger kartan. Jag är nära. Kommer ut på gatan och inser att jag bara ska vända runt hörnet. Skyndar på stegen. Där! En till suck av lättnad. Där står de och väntar.

– Har du inte lärt dig att använda Google maps? säger min ena kompis igen och flinar.

– Heh, säger jag och ler, jonä.

Vi sätter oss, tar en öl.

Fuck it.

”Vi har alla svårt att koncentrera oss ibland.”

”Jag har heller aldrig kunnat läsa kartor.”

”Men du hittade oss ju ändå!”

Jag vet redan vilka svaren är, om jag börjar tala om mitt misslyckande. Jag har hört dem hundratals gånger.

”Vi är alla trötta då och då”, ”alla får utmattning”, ”det är tungt för vem som helst att skriva en avhandling, kolumn, recension”, ”alla har trög hjärna ibland”, ”alla blir trötta av

en konferens, festival, barn- och släktkalas”, ”vem som helst kunde ha glömt bort en sån sak”.

SANT.

Men, hur, *hur* förklara skillnaden – att mina misslyckanden inte är något av det där. Att det är Samma, men ändå Olika.

Orkar inte förklara. Att det ibland är svårt att se ett sammanhang, att förstå en karta, läsa anvisningar, meningar på en skärm, finna orden, hitta rätt, läsa en text, att begripa den.

Som Heidegger! Det är svårt att begripa Heidegger. I give you that. Men, att veta att du *kan* läsa Heidegger, att du *förstår* Heidegger – det inte är såå svårt – men att ändå misslyckas. Att inte kunna (i den epistemiska bemärkelsen, inget moraliskt hinder denna gång!).

Att misslyckas med den enklaste uppgiften, som att breda några smörgåsar, komma ihåg att äta, ta en promenad, komma ut ur lägenheten (på fem dagar) ... och att inte kunna

läsa Heidegger. Jag vet inte vilket som är värst. Men allt detta kan sammanfattas som misslyckanden. Jag har svårt att greppa det som något annat. Har lust att ta till Wittgensteins begrepp om familjelikheter, förutom att detta inte handlar om någon begreppslig poäng – utan om en existentiell belägenhet. *Unheimliche*. En ensamhetens fenomenologi. Om skam, sorg, uppgivenhet. Om underkastelse.

Om att underkasta sig ett tillstånd, att leva på dess villkor.

No mercy.

Samtidigt är jag trött på orden, på den politiska diskursen. På sårbarheten, kravet på erkännande. På den sårade, sårbara minoritetsidentiteten.

Orka.

”Det heter inte handikapp, utan funktionsnedsättning! Nej, ursäkta, *funktionsvariation* menar jag.”

Jag hatar det ordet. Det är ett majoritetsord. DU vill ta i beaktande MIG. Men inom en skillnadslogik jag har svårt att omfatta. Hur förklara?

Att det att ha, få, leva med eller vara handikappad – är en konstitutiv skillnad – och att denna konstitutiva skillnad betyder olika saker för olika människor. Vissa föds, andra är, eller blir handikappade. Men det handlar om andra slags skillnader än den funktionsvariationstyperna vill upplösa eller omfatta.

”Det handlar inte om homo/hetero – det handlar om en *skala*”. Yeah, whatever.

Det är både en skillnad och en skala som konstituerar mina misslyckanden. Det är inte en funktionsvariation att inte klara av att läsa Heidegger. Det är ett fucking MISSLYCKANDE. Jävla Heidegger. Funktionsvariation fångar inte vad det är att missa något, att inte lyckas, att inte kunna.

(Jag kan, men inte alltid.) Jag är *transkognitiv*.

Och säg INTE nu: ”Men det är nu inte så farligt om du inte kan

läsa Heidegger, det finns så mycket annat, och som det är mycket bättre att sätta sin tid på. En massa feministiska texter.”

Eller: ”Var inte Heidegger nazist?”

Jag vill kunna läsa dem alla: Hegel, Heidegger, Kant. DET är feministiskt. Inte för att jag måste (kanon), utan för att jag vill.

Men satan. Jag kan inte. Eller jag kan nog, men inte alltid, inte alltid då jag skulle vilja.

och så finns det dom som hittar en djupare mening i sitt liv, en inre frid, fortsätter terapeuten.

En inre frid. Talar hon om frälsning? Försöker omfatta orden. Visst, att lyckas och misslyckas i livet är i sig korrupta perspektiv, villkorlig tillvaro. Men vad är mer nyliberalt än att ”hitta sin inre frid”? Jag vet att bara jag kan sluta se mina misslyckanden som misslyckanden. Ofrånkomligt.

**Att misslyckas med
den enklaste uppgiften,
som att breda några
smörgåsar, komma ihåg
att äta, ta en promenad,
komma ut ur lägenheten
(på fem dagar) ... och
att inte kunna läsa
Heidegger. Jag vet inte
vilket som är värst.**

– Du lever med en inre terrorist, säger min neuroterapeut.

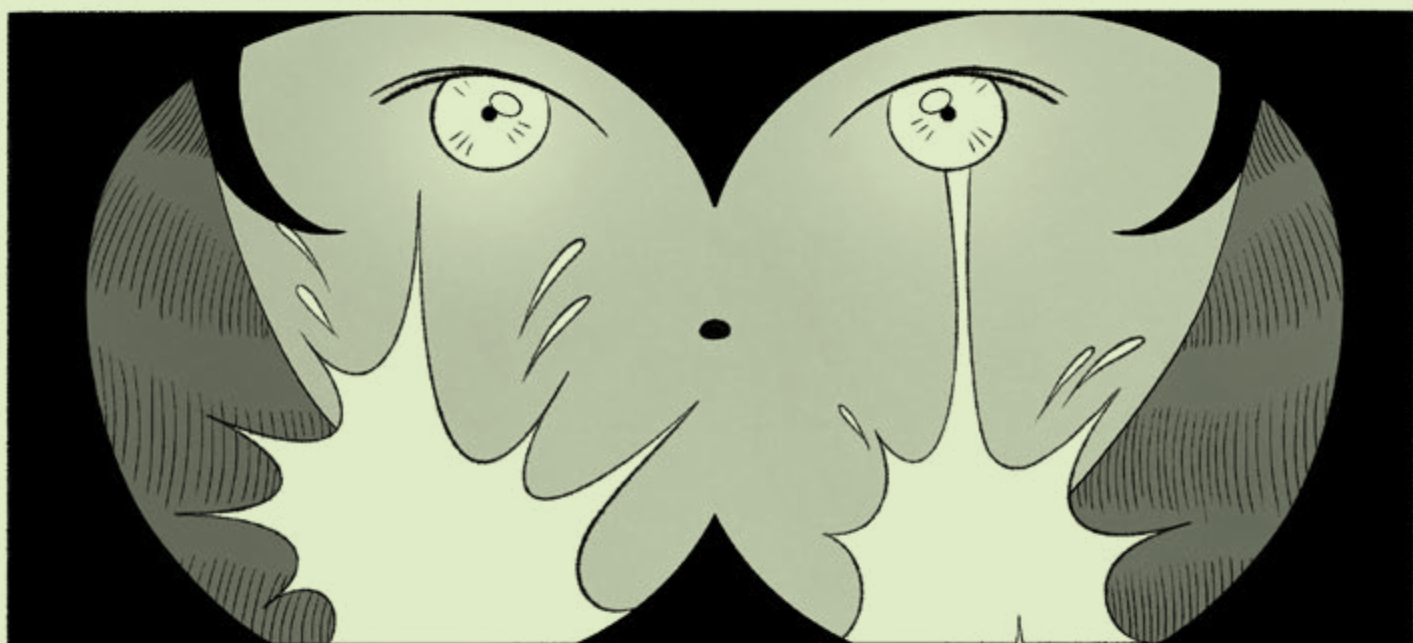
Någonstans under sessionen sjunker orden in. Min inre terrorist – den som föraktar misslyckandena. Hon som kämpar mot att ”ha blivit” krympling (ett ord jag gillar!). Tänker på Deleuze: krymplingsblivandet. Deleuze kallade Wittgenstein för en *terroriste*.

– Det finns dom som bemöter en skada som denna med att bli förbittrade och kämpa mot sitt öde,

Jag hittar ofta styrka i **Gayatri Chakravorty Spivaks** påminnelse om att ”du måste avlära ditt privilegium som en förlust” i ett försök att bekämpa de inlärda och internaliserade vanorna om att vara till nytta, och i en strävan efter att vara okej med att misslyckas – och med att läsa, och att inte läsa, Heidegger.

Salla Aldrin Salskov är genusvetare och filosof och arbetar som forskardoktor vid Helsingfors universitet.

The European
Ballroom Scene
thru the lens of
Mother
Coco Ninja

GOD MOTHER MYSTIC NINJA
EUROPEAN AWARDS: GALAXY BALL PART 2, 2020 BY LEGENDARY CHARLIE GAULTIER-BROWN, PARIS, FRANCE
PHOTO: MOTHER COCO NINJA / ROZA AHMAD
ASTRA #1-2023

MONIKA TICHI

ON THE COVER OF JOURNAL BAILEY BY MOTHER ANDRA GORGEOUS GUCCI, BERLIN 2018
PHOTO BY MOTHER COCO NINJA / ROZA AHMAD
ASTRA #1-2023

25
3X NYX PRESENTS PUSSY WAGON BALL BY MOTHER AMBER VINEYARD
AMSTERDAM 2018

26
MOTHER AMBER VINEYARD
HOUSE OF VINEYARD'S POP ART BALL – MILKSHAKE FESTIVAL
AMSTERDAM 2018

27
MOTHER SAVPHIRE REVLON
HOUSE OF VINEYARD'S POP ART BALL – MILKSHAKE FESTIVAL
AMSTERDAM 2018

28
AMI ELLE
EUROPEAN AWARDS: GALAXY BALL PART 2 BY LEGENDARY CHARLIE GAULTIER-BROWN
PARIS 2020

29
OISHI
SO EXTRA BALL AT BREAD & BUTTER BY MOTHER ANDRA GORGEOUS GUCCI AND LUCY NINJA
BERLIN 2018

30
OISHI
HOUSE OF VINEYARD'S POP ART BALL – MILKSHAKE FESTIVAL
AMSTERDAM 2018

31/34 (POSTER)
GOD MOTHER MYSTIC NINJA
EUROPEAN AWARDS: GALAXY BALL PART 2 BY LEGENDARY CHARLIE GAULTIER-BROWN
PARIS 2020

32/33 (POSTER)
MONIKA TICHI
ON THE COVER OF VOGUE BALL BY MOTHER ANDRA GORGEOUS GUCCI
BERLIN 2018

35
GOD MOTHER MYSTIC NINJA
ON THE COVER OF VOGUE BALL BY MOTHER ANDRA GORGEOUS GUCCI
BERLIN 2018

36/37
HOUSE OF VINEYARD'S POP ART BALL – MILKSHAKE FESTIVAL
AMSTERDAM 2018

38
SINDRE ELLE
FUTURE IS BALL BY ANNA AND BIANCA
MALMÖ 2018

39
PRINCE PERRY NINJA
HOUSE OF VINEYARD'S POP ART BALL – MILKSHAKE FESTIVAL
AMSTERDAM 2018

REST IN PIECE AXEL MIZRAHI GARCON <3

Roza Ahmad is a versatile performer & artist based in Finland, acknowledged as being a member of the international *House of Ninja* collective.
www.ahmadroza.com

Jag sade ja när jag ville nej
och sade nej när jag ville ja
och tog när jag ville lämna kvar
och lämnade kvar när jag ville ha

Jag gick min väg när jag ville stanna
och stannade när jag ville gå
och fick när jag ville ge åt dig
och gav åt dig när jag ville få

Jag svalde när jag ville vägra
och vägrade när jag ville svälja
och valde när jag ville låta bli
och lät bli när jag ville välja

Jag duckade när jag ville stå
och stod resolut när jag ville ducka
och skrattade när jag ville skrika
och skrek rakt ut när jag ville sucka

Jag sov när jag ville vara vaken
och vakade när jag ville sova
och lovade när jag ville behålla mitt ord
och höll i orden när jag ville lova

Jag teg när jag egentligen ville svara
och svarade när jag ville hålla tyst
och slog när inte jag blev slagen
och kysste när jag inte blev kysst

Jag sade ja när jag ville nej
och sade nej när jag ville ja
tills nu jag säger och menar nej
och tar precis det jag vill ha

Flytande och ryckig frigörelse från fascismen

FÖRESTÄLLNING: *The Re-Invention of Self – Antifascistic Bodybuilding*

AV: *Venus Maskworks*

KONCEPT & PÅ SCEN: *Max Bremer, Sam Huber, Paul Holländer,*

Markus Luukkonen och Åsa Nybo

SCEN: *Universum, Helsingfors*

SPEL DATUM: 24.9. – 22.10.2022

TEXT **Kira Björklund**

enus Maskworks'
föreställning *The Re-Invention of Self – Antifascistic Bodybuilding* har

Wilhelm Reichs verk *Fascismens masspsykologi* som sin utgångspunkt. På scenen skildras det bland annat genom masker, fri rörelse, japansk butohdans och en gräsklipp-parrobot. Heltäckande ansiktsmasker och pansar över hela kroppen, kroppar styrda av fascism, förtryckt sexualitet samt den allomfattande och kosmiska "orgonenergin" är centrala teman för händelserna på scen.

En dovt vibrerande och pulserande musik hörs genom dörrarna när publiken väntar på att bli insläppt. Väl inuti Universums Betaniasal börjar föreställningen med att en person kapslas in i

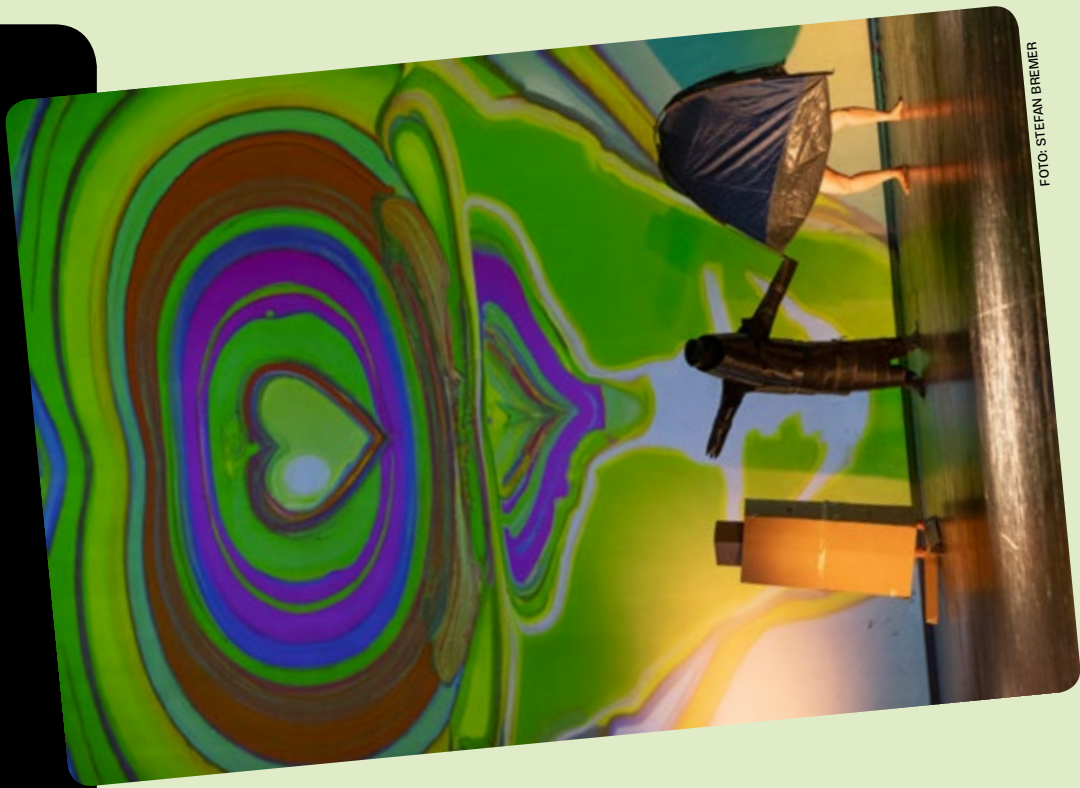

FOTO: STEFAN BREMER

JAG LEDS TILL
TANKAR OM HUR
PANSARET VI
BYGGER OMKRING
OSS HÅLLER OSS
INKAPSLADE – DET ÄR
INTE GENOMSLÄPPLIGT.
DET TVINGAR OSS IN I
EN STELNAD FORM OCH
TILLÅTER INTE ATT
VI FÖRÄNDRAS ELLER
UTFORSKAR VÅRT
INNERSTA.

Gräsklipparen stöter i publikraden samtidigt som den bland annat talar om orgasm och citerar Reich: "Man kan inte bli av med fascistiska galningar genom att hålla ett öga på tyskar eller italienare eller amerikaner eller kineser [...]. Man måste också leta efter dem i sig själv, i sitt eget innersta, och vara medveten om de sociala system och institutioner som göder fascismen dag efter dag."

svart plast och tejp. Snart kommer andra pansarutrustade varelser in. En bär en stor kartonglåda som rustning, en annan har ett likadant svart plastpansar som den första och en tredje är iklädd ett tvåpersonerstält, med hål för benen. De inkapslade varelserna rör sig såväl stramt och hackigt som mjukt och fritt – så bra det bara går att röra sig med ett tält eller en kartonglåda över kroppen.

”MÄNNISKOR BEHÖVER INTE FASCISM FÖR ATT LEVÄ, MEN FASCISM BEHÖVER LEVANDEN MÄNNISKOR”, Fortsätter Roboten citera Reich. Utanför Teaterscener är masker osynliga. En påminnelse om och inbjudan till att återfinna kontakten med sin kropp.

Maskernas och pansarnas murar i kombination med den fria rörelsen och butohdansen – en nutidsdans och teaterform med ursprung i Japan – utgör föreställningens två motpoler. Därutöver medverkar video- och ljusdesignern **Rasmus Vuori** som live-VJ.

Det visuella landskapet som projiceras på salens vägg och tak består av bilder gjorda av *Dall-E 2*, en öppen artificiell intelligens. Under föreställningen visas bilder genererade på basis av arbetsgruppens fraser och beskrivningar samt Wilhelm Reichs texter. I programbladet beskrivs Al:n som ”enbart en maskin, en anordning som gör mekaniska omtolkningar utgående från den kollektiva mänskliga ordmassa och bilder som den har tränats på.”

Skådespelarna kommer in iklädda blå halare och vita gipsmasker som täcker övre delen av ansiktet. De skriker som ivriga småbarn, kastar stora gym-pabollar till tonerna av **Kate Bushs** *Cloudbusting*, tätt följt av en scen med butohdans. En person med kartongpansar börjar vibrera och ömsa av sig pansaret. Hen har vitt gipspulver i ansiktet och är iklädd ett tyg knutet runt skrevet och baken. Hypnotiska stämmor spelas från högtalarna. Personen dansar koncentrerat och närvarande. Snart är alla fem skådespelare på scen, maskerade och iklädda likadana knyten dansar de runt med ryckiga och mjuka rörelser, nästan helt nakna, i en resa mot frigörelse från pansaret.

Jag leds till tankar om hur pansaret vi bygger omkring oss håller oss inkapslade – det är inte genomsläppligt. Vi kan med hjälp av pansar hålla ute det onda, inte ta emot det goda. Det tvingar oss in i en stelnad form och tillåter inte att vi förändras eller utforskar vårt innersta.

”Vill du ha kex? Var inte rädd.” säger en gräsklipparrobot som rullar omkring i salen med ett fat Dominokex och Wiener Nougat på sitt tak. Den berättar att den förr klippt gräs i skärgården, men nu har dess blad blivit borttagna.

Den kastrerade gräsklipparen känns alldeles vilse trots sin fina teknologi, då den klumpigt rullar omkring i salen med godsaker på ryggen – den är som hämtad ur *Fascismens masspsykologi*. Robotscenen följs av en scen där skådespelarna tar emot kommandon om att marschera i olika kroppsställningar och -stämningar enligt Reichs karaktärsanalys.

Hela föreställningen är som en ryckig frigörelse från det styrda. Dess olika moment varierar meditativa, flytande rörelser med punk och paradmarsch. Kropparna på scenen agerar både rekvisita och händelseplats. Al:ns bilder och gräsklipparroboten för tankarna till hur de blir styrda – och lyder utan motstånd. Att ta emot kommandon, att rulla genom en sal utan sina gräsklipparblad – utan kontakt med sin kropp och sin själ.

”Människor behöver inte fascism för att leva, men fascism behöver levande människor”, fortsätter roboten citera Reich. Utanför teaterscener är masker osynliga. En påminnelse om och inbjudan till att återfinna kontakten med sin kropp.

FOTO: STEFAN BREMER

INTERVJU MED MAX BREMER
(Arbetsledare för The Re-Invention
of Self – Antifascistic Bodybuilding)

INTERVJU MED Max Bremer

Arbetsledare för *The Re-Invention of Self* – Antifascistic Bodybuilding

Jag träffar **Max Bremer** på *Punavuoren Ahven* efter föreställningen. Han berättar att han föredrar titeln "arbetsledare" framför "regissör". Arbetsgruppen **Venus Maskworks** består, förutom av Bremer, av **Sam Huber, Paul Holländer, Markus Luukkonen** och **Åsa Nybo**. Hela gruppen deltar i både skapandeprocessen och på scen. Arbetsprocessen är öppen, ett slags art in progress. Gruppen skapar tillsammans den slutgiltiga föreställningen, dess delar och dramaturgi. Men att det finns en utnämnd arbetsledare underlättar arbetet, och det fungerar tack vare förtroendet i gruppen, säger Bremer.

Venus Maskworks har repeterat ännu efter premiären, vilket inte är vanligt inom teater. Kvällen innan intervjun har de dansat butoh i fyra timmar med sin butoh-pedagog **Minja Mertanen**.

– Det är en lyx att kunna ha en flera timmars arbetsdag innan föreställningen, så att vi kunde fixa och fila på entrén och sortin av butohdansen och jobba fram den tillsammans med Minja.

Bremer berättar att inspirationen till föreställningen var gruppen **'4 FLOORS OF WHORES'** föreställning *niXXXavuori* på **Viiirus**. Dess fria, vibrerande nakna kroppar inspirerade Bremer att gå till arbetsgruppen med idén om att mer eller mindre naket vara de de är.

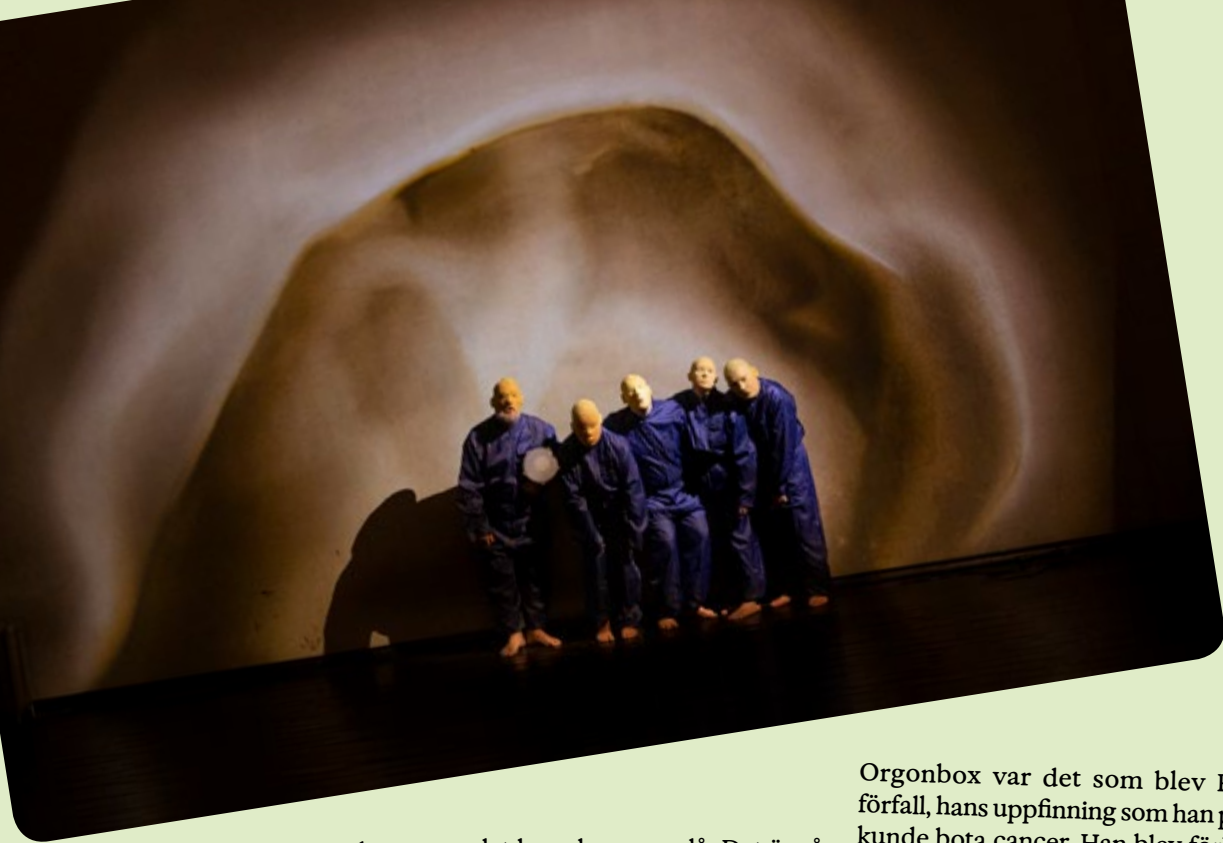
Alla i gruppen har dansat, bland annat under 80-talets butoh-boom. Efter att de haft en första workshop med performancekonstnären **Willem Wilhelms** och börjat träna med olika pansar och dess kroppsliga omöjligheter rådde Bremer se en plansch för Helsinki Butoh Festival. Det fanns fortfarande workshops med lediga platser.

– Tacks jag gå?, tänkte jag. Mina knän är söndriga, jag väger 120 kilo... jag är själv utbildad gestaltterapeut med kropps-terapi som grundämne, med bland annat Reichiansk terapi. Det fanns en kropps-terapeut som hade en workshop som lät intressant och jag anmälde mig. Väl på kursen får jag veta att hon utbildat sig i Spanien till kroppsterapeut och butohdansare och att hennes utbildning bygger på Wilhelm Reichs grundkaraktärer. Då kände jag att jag är på rätt plats.

Deltagandet i den första workshopen i maj 2022 ledde till att Bremer anmälde sig till fler. Minja Mertanen var en av dem som anordnade Helsinki Butoh Festival och i slutet av sommaren kontaktade Bremer henne med frågan om hon ville hålla butoh-workshops för Venus Maskworks.

– Ni som ensemble tycks ha tagit er in och öppnat ert eget innersta, vilket nu tar sig i uttryck i teatern, på scen.

– Dansmässigt, definitivt. Trance-mask bygger på att man täcker sitt egna ansikte, sin egna fasad eller mask med en ny, och låter den ta över. Vi använder teaterpedagogen **Keith Johnsons** metod; du tittar in i

en spegel, du ser in i maskens ögon, du gör en mun och ett ljud som passar till din mask och du förvandlas till någon annan. Butoh är väldigt nära det, det är också en trance-metod. I butoh arbetar man lättare med kroppen som helhet än i Trance-mask.

I programbladet berättas att all modern kroppsterapi baserar sig på Reichs teori om kroppsbepansring. Reich arbetade med och undersökte teorin att människans psykiska historia alltid, både det goda som det onda, sätter sig i kroppen.

– När Reich upptäckte bepansringarna försökte han fundera kring vad den totala motsatsen skulle vara: vilka är de totala, fria tillstånden i människan? Han kom fram till att det är den kvalitativa orgasmen, där man är totalt upplöst.

– Reich var ung marxistradikal och psykoanalytiker som hade beslutat frigöra Weimarrepublikens Berlin sexuellt. Samtidigt skrev han böckerna om karaktärsanalys, och Fascismens masspsykologi, som är hans fantastiska analys av hur man blir fascist – och det är så skrämmande aktuellt. Han talar om den konservativa stämningen, om diskursen i Völkischer Beobachter [partitidning för Nationalsocialistiska tyska arbetarepartiet NSDAP 1920–1945] gällande till exempel kvinnans rätt till sin egen kropp. Där blir de samtida parallellerna väldigt tydliga, snacket om aborträtten som pågår nu är exakt

som det han skrev om då. Det är så håret står på ända! Det är därför vi gör det här, det enda man kan göra är att låta sig genomsyras och göra något personligt av det.

– Föreställningens humor är väldigt träffande – jag ser den till exempel i karaktärsanalysmarschen och punken.

– Vi är kända för att jobba med högt och lågt. Det är det enda sättet att närma sig det höga: Det måste finnas narr.

– Markus [Luukkonen, 55], den yngsta i gruppen, frågade hur ska vi behandla det här med orgasmen. Den var så central för Reich att vi inte bara kunde köra förbi den. Det var där vi var lyckliga att roboten fanns. Det hängde på ett hår om den fick komma med. Två dagar innan premiären kom vi på att vi tryggt kan outsourca orgasmen och alla repliker till roboten.

Ett annat element i föreställningen som är maskingenererat är **Rasmus Vuoris** användning av Dall-E 2.

– Min fråga till Rasmus från första början var om han ville komma med och skapa en orgonbox.

Orgonbox var det som blev Reichs förfall, hans uppfinning som han påstod kunde bota cancer. Han blev förklarad galen och hamnade i fängelse. Men jag ville inte koncentrera mig på den tragiska delen, utan leka med orgonboxen och orgonenergin som idé.

Musiken till barnscenen saknades länge. Lyckligtvis blev Bremer påmind av **Kate Bushs** låt **Cloudbusting**. Låten och musikvideon blev till när Bush upptäckte **Peter Reichs** bok om sin far Wilhelm Reich. I boken beskrivs bland annat hur fadern på 1950-talet gjort en maskin som kan skapa regn och hur han hamnade i svårigheter med myndigheterna på grund av det och blev fängslad. Bush inspirerades av berättelsen och bad **Donald Sutherland** spela Wilhelm medan hon själv spelar hans son Peter i musikvideon.

Vid flera tillfällen nämnde Bremer hur han slumpmässigt upptäckt eller återupptäckt vissa detaljer om Reich som kommit med i föreställningen. Den öppna arbetsprocessen har tillåtit föreställningen ta form organiskt men ändå blivit en sammanhängande helhet. Jag ser fram emot att följa vad Venus Maskworks tar sig an härnäst.

ESSÄ

TEXT Anna Nygren
BILD Moa Edvinsson

AUTI-AUTI

En dagboksski

AUTO-THEORY:

ss till en autistisk feminism

8.5.2022

Jag skriver till Elisabeth angående receptionen av **Clara Törnvals** *Autisterna. Om kvinnor på spektrat* (2021):

Sen tänker jag igen, skulle **Saga Cavallin** [som skrev en recension där hon var kritisk till hur Törnvall spekulerar kring bland andra **Emily Dickinson** och **Simone Weil** som autister] ha problem med att till exempel postumt kalla någon feminist, fastän begreppet inte fanns när personen levde? Vad är skillnaden mellan en feminist och en autist?

Nu flockar sig tankarna i mig igen. Vad är skillnaden mellan en autist och en feminist? Jag läser **Lauren Fourniers** *Autotheory as Feminist Practice in Art, Writing and Criticism* (2019), med min diagnos hängande över mig. Tänker på hur Törnvall skriver om hur autismutredningen undersöker hur pass mycket kille en är. Fournier menar att:

Konstnärer vänder sig till autoteorin både för att den i sig själv ifrågasätter dominerande epistemologier och tillvägagångssätt för att filosofera och teoretisera och för att den ger utrymme för nya sätt att teoretisera och förstå sina liv. *Autoteori avslöjar hur svårt det är att upprätthålla illusoriska uppdelningar mellan konst och liv, teori och praktik, arbete och jag, forskning och motivation, precis som feministiska konstnärer och forskare länge har hävdat.* (s. 10, min kursivering och översättning)

Den (aktivistiska) autistiska positionen följer i stort samma modell. Den autistiska autismforskaren **Monique Botha** listar hur forskningen om autism, så länge som diagnosen funnits, varit direkt våldsam mot de autistiska subjekt den studerar (Botha, 2021). **Ivar Lovaas** (1974) menar att autister visserligen är fysiska personer, men inte psykologiska. **Uta Frith & Francesca Happé** (1999) anser att autister har lika dålig kunskap om sina egna som om andras psyken.

Autisterna står med nödvändighet i relation till den här forskningen. Vi gör det, eftersom våra liv är beroende av den. Jag behöver min diagnos för att få så kallade anpassningar i livet. När jag berättar om min diagnos fylls tankarna hos den som hör mig uttala den med den forskning som gjorts om autister, av icke-autister.

Det handlar om att hitta en röst som kan tala mot den här forskningen. En aktivistisk autism är alltså en levnadsposition som kräver ett mot-narrativ till den neurotypiska blicken. Den aktivistiska autisimen kan i detta hämta inspiration från feminismen. The *male gaze* har sin motsvarighet i the *neurotypical gaze*. Autisterna har inte själva valt positionen att det privata är politiskt – eller i detta fall, teoretiskt. Lika lite som icke-männen gjort det. Våra liv präglas av vad andra sagt åt oss

och om oss, och vi måste göra teori, för att på forskningens eget område tala emot, tala om, om-tala, om-skriva.

12.5.2022

Jag funderar på kritiken. På hur vissa personer och positioner är (tvingas vara) kritiska enbart genom sitt varande i världen. I essän "The Cuteness of the Avant-Garde" skriver **Sianne Ngai** om gullighetsetetik, ett fenomen som **Jane Shi** plockar upp när hon tar med det kinesiska ordet för "söt person" i sin definition av autism. Som ett sätt att både återta något hon som kort, östasiatisk och queer person ständigt blir uppfattad som och synliggöra maktlösheten som autistiska personer historiskt levt med:

Jag tänkte: Varför inte hitta på ett nytt kinesiskt ord för autism? Allt jag kunde komma på var orden för "söt person", som innefattar tecknen för "kan" och för "kärlek". Det vill säga de som tillåter sig själva att bli älskade. Sedan tog jag fram min rosa penna och satte tecknet för kärlek inuti tecknet för "mun". Det var som att lägga kärleken innanför munnen, skyddad och hållen, men ändå närvarande. När

¹www.disabilityvisibilityproject.com/2021/06/13/reimagining-the-autistic-mother-tongue

jag sedan satte tecknet för "själv" bredvid detta nya ord fick jag betydelsen "de som tillåter sig själva att älska sig själva."¹

Måste man älska sig själv mycket för att orka skriva teori som handlar om en själv? Är det en nödvändighet att älska sig själv i en värld där andra inte visar samma kärlek mot en?

Jag googlar lite på Fournier och hittar att hon varit redaktör för en antologi som heter *Fermenting Feminism* (2017). Jag blir så himla intresserad. Har länge varit fascinerad av fermentering. Aeroba och anaeroba processer, det liv som lever utan att människan lägger sig i. Miljön som är liv. Jag tänker på mina tankar som under tiden jag skriver denna dagbok får fermentera sig.

Hittar **Jen Hadfield** och **Cat Chuong** som skriver om skrivande och neurodiversitet:

I'm curious what it means to speak out of difficulty. There is a quotation from **Annie Dillard's** *A Pilgrim at Tinker Creek*:

a mystery, and a waste of pain²

²www.guillemotpress.co.uk/news/2020/7/8/inhabiting-a-space-of-love-cat-chong-and-jen-hadfield-ln81a

Jag funderar på hur autoteorin kan fungera som en motpol till "waste of pain". Och jag tänker att detta, den "waste of pain" som det innebär att

vara kvinna, queer, rasifierad och/eller neuro-o-typisk, kan återvinnas (och fermenteras – Fournier beskriver fermenteringen som "both a metaphor and a physical process [that] obscures the line between illness and

well-being, between science and witchcraft, between human and non-human, and between sentient and non-sentient to flesh out pressing political, theoretical, aesthetic, and ethical questions in the present" (s. 3)) genom autoteorin. Och bli något. Fermenteringen sammanför här det mänskliga och det icke-mänskliga. Den autistiska har ofta betraktats som mindre-än-mänsklig, men jag vill istället läsa den autistiska positionen som *mer-än-mänsklig*. (Detta begrepp syftar här inte till någon form av "übermensch", utan till den posthumanistiska och ekokritiska synen på det icke-mänskliga som något som inte är *mindre* värt på grund av dess icke-mänsklighet, utan snarare bör förstås som något som är *utöver* det mänskliga, som vidgar ramarna för vad mänsklighet innebär och därmed förskjuter den etiska principen.)

17.5.2022

En stor del av Fourniers *Autotheory* cirkulerar kring **Chris Kraus** verk. Kraus, menar jag, passar också in i den autistiska läsning jag gör. En stor del av Kraus *Aliens & Anorexia* (2000) handlar om **Simone Weil** – en filosof som Törnvall läser som autistisk. Jag läser Kraus läsning av Weil som ett monotropiskt intresse. Det monotropiska är en term som används av **Dinah Murray** för att beskriva det autistiska intresset – ett intresse som är smalt, men oerhört starkt, och "charged with feeling" (Murray, 2005). Kraus uttrycker ett monotropiskt intresse för Weil, liksom för det egna jaget och dess konst.

Remi Yergeau konstaterar i *Authoring Autism* (2018) att den autistiska texten ofta bedöms (av neurotypiker) som hade den både för mycket och för lite "jag". Kraus text, som vimlar av jag, är samtidigt ett jag som smälter samman med andra (det **Stephen Shore** (2003) kallar "fusing", vilket är vanligt hos autister). Gränsen för jaget blir porös och sårig. Likaså gränsen mellan teori och fiktion – vilket är Fourniers poäng: Kraus, och jag med henne, läser genom *Aliens & Anorexia* teorin som fiktion. Denna svårighet fortsätter att göra jaget poröst och sårbart, öppet för "fusing": "The idea that you are momentarily outside your body because *something else is speaking to you*." (s. 119)

Jag läser Kraus autistiskt. Liksom jag läser Fournier autistiskt.

Man måste inte vara feminist bara för att man är autist. Men det finns en neuroqueer rörelse som gång på gång påminner oss om att autismen finns där och fuckar upp

idén om ett normalt sätt för hjärnan att fungera, på samma sätt som feminismen fuckar upp idén om kön. Jag läser min autism feministiskt, eftersom jag är känslomässigt involverad i mitt autistiska flickskap.

VÅRA LIV PRÄGLAS AV VAD ANDRA SAGT ÅT OSS OCH OM OSS, OCH VI MÅSTE GÖRA TEORI, FÖR ATT PÅ FORSKNINGENS EGET OMRÅDE TALA EMOT, TALA OM, OM-TALA, OM-SKRIVA.

Jag läser det autoteoretiska som autistiskt, för att den autistiska positionen alltid blivit beforskad och teoretiserad. DSM-5 har blivit en bibel. Jag använder patologiseringen som partytrick. Kraus kan inte göra ett totalt motstånd för hon fuckar upp, failar. Jag läser Kraus upplevelser med min autistiska blick och min autistiska kropp. Fastnar för det storslagna som inte vet något om proportioner:

I said "I'm working on a little movie about God".
(s. 40)

Jag har bara försökt redogöra för något som finns i mitt huvud. (Är det bara mitt huvud?) Det är något som rör sig i mig och det är något som rör sig i en samhällsdiskurs. Det var länge sedan någon sa att det personliga är politiskt. Jag vill inte skriva om politik. Råkar göra det ändå. Eftersom jag vet att det teoretiska är politiskt.

REFERENSER

- Botha, Monique. 2021. Academic, Activist, or Advocate? Angry, Entangled, and Emerging: A Critical Reflection on Autism Knowledge Production. *Frontiers in Psychology*, vol 12.
- Cavallin, Saga. 26.10.2021. Saga Cavallin skriver om Clara Törnvalles bok "Autisterna" – DN.SE.
- Chong, Cat & Hadfield, Jen. 10.7.2020. 'Inhabiting a Space of Love': Cat Chong & Jen Hadfield – Guillemot Press.
- Fournier, Lauren. 2019. *Autotheory as Feminist Practice in Art, Writing and Criticism*. MIT Press.
- Fournier, Lauren (red.). 2017. *Fermenting Feminism*. Laboratory for Aesthetics and Ecology.
- Kraus, Chris. 2000. *Aliens & Anorexia*. MIT Press.
- Miele Rodas, J. 2018. *Autistic Disturbances. Theorizing Autism Poetics from the DSM to Robinson Crusoe*. The University of Michigan Press.
- Murray, D., Lesser, M. & Lawson, W. 2005. Attention, monotropism and the diagnostic criteria for autism. *Autism*, 9(2), 139-156.
- Ngai, Sianne. 2005. The Cuteness of the Avant-Garde. *Critical Inquiry*, vol 31.
- Shi, Jane. 13.6.2021. <https://disabilityvisibilityproject.com/2021/06/13/reimagining-the-autistic-mother-tongue/>.
- Shore, S. 2003. *Beyond the Wall: Personal Experiences with Autism and Asperger Syndrome*. 2nd ed. Shawnee Mission, KS: Autism Asperger Publishing Company.
- Törnvall, Clara. 2021. *Autisterna*. Om kvinnor på spektrat. Natur & Kultur.
- Yergeau, Remi Melanie. 2018. *Authoring Autism: On Rhetoric and Neurological Queerness*. Durham, NC: Duke University Press.

TEXT **Nilay Kılınç (She/Her)**
BILD **E S Kibele Yarman**

(I've)Failed (My)Home

THE "CLEVER ONE"
WHO FLED
HER COUNTRY

Days pass and I am still glued to my laptop. I read my friends' stories on social media; some of them were

photographed by news agencies, others started publishing articles about their experiences during the protests and a few created art inspired by the Gezi spirit which reflected a sense of solidarity and resistance. They all are heroes in their own right. They are activists. Meanwhile, I am the "clever one" who fled the country before it became unbearable. I was going to leave home regardless – there is a world out there to discover – but, in a way, the fact that my homeland failed me in so many ways made it easier for me to become an academic nomad.

The days, weeks and years which followed the Gezi Protests of 2013 have reflected a sense of weariness in my social circles in Istanbul. It has been easy to follow this exasperation through social media platforms. Since I left, I visited Istanbul once a year, but always avoided Taksim Square. I would see my family and friends and visit my favourite places, but I kept myself behind the silk curtain my brain had weaved to self-protect. Even after moving to seven different countries and writing my master's and PhD theses on the topic of return migration to the ancestral homeland, I hardly asked myself about that "curtain" weaved between me and my home, with all that it meant and contained – symbolically, mythically, sentimentally and physically.

"EVİME KÜSTÜM"
– I GOT CROSS WITH MY HOME

In Turkish, there is the verb "küsmek", which has no equivalent in English. Simply, it means to stop communicating with someone because you are cross with them. But "küsmek" is more complex than just giving someone the silent treatment. When you say "küstüm sana" ("I'm not going to talk to you"), you actually mean, "I'd like to talk to you." Küsmek is an invitation for the other person to come to you, atone for their mistake(s) and show you compassion. It is a way of showing hurt and having the willingness to bury the hatchet at the same time. I think that is what happened to me: "evime küstüm" – I got cross with my home. My brain with its current Nordic settings cannot make sense of my past sentiments; how can one expect that their home will make it up to them? But it was how I had felt, for many years, with the place, with the people, even with those I felt the closest to.

Early June 2013 and I am sitting in my dorm room in Lund, Sweden. I am gripped by the breaking news about the Gezi Protests in Istanbul – civil unrest had been bubbling under for a while and a government plan to demolish Gezi Park had proved to be the breaking point.

Friends are posting videos from Taksim Square; my mother texts me, 'I'm so glad that you're not here. Your father feels the same way.' My eyes are fixated on the laptop as new pieces of information are being posted about the protests and I am trying to get my head around the unfolding events. I receive the news that some of my friends had to hide in a restaurant to avoid the tear gas. In the background, I am hearing my Danish partner's commentary on Turkish politics which I would normally turn into a dialogue but at this very moment, I am less of a major in International Relations and more of an anxious mouse in a laboratory labyrinth, panicked and needing to act, but ultimately trapped and helpless.

I feel happy that I am not in Istanbul. There, I said it. A part of me is broken, but I felt I always knew, when I left Istanbul in 2011, that the future would bring with it socio-political and economic conditions that would leave many feeling alienated and angry. Another part of me feels defeated, I had always believed myself to have the potential to be a part of the change, to stand against injustice and cruelty. But I am not even there for the city which made me who I am. I abandoned my home to follow my many dreams abroad and I am watching the unrest and protest in Istanbul from afar, on a screen, in my cosy room.

I believe it was not about non-belonging or feeling out of place per se, it was more about living abroad by my own will but losing the hope of returning home (one day). I have met many professionals, students and academics from Turkey in different parts of Europe and all of the stories I have heard depicted a sense of escapism from a place where one cannot fully be oneself. Then there were the 'European Others' who loved the question, "where are you from?" wherein the answer would trigger a political critique and a history lesson.

I have endured long enough not to turn into Marjane in the animated film *Persepolis*, denying her roots in a shabby Viennese bar. After that scene where Marjane lied that she was French in an attempt to seem 'cooler' to the 'European Other' who asked her where she was from, her conscience was following her on the empty streets of Vienna in the form and voice of her grandmother. "You must always be true to yourself!", Marjane's conscience/grandmother was saying in a reassuring voice. At some point, I had to make peace with my home.

CRISIS AT HOME, CRISIS WITHIN

The amazing artists, writers, filmmakers, musicians, poets and scholars from Istanbul made me believe again that there is hope, and that this city only transforms and gains its grace over and over again. Not immediately, of course, but in time. My family, friends, and the neighbourhood cats have always been there for me. But I was suffering from something else too, the flipside of the coin. I felt like I had failed my home; I was not there, I was mute, and I did not do anything that contributed to the change.

FRIENDS ARE
POSTING VIDEOS
FROM TAKSIM
SQUARE; MY
MOTHER TEXTS
ME, 'I'M SO GLAD
THAT YOU'RE
NOT HERE. YOUR
FATHER FEELS
THE SAME WAY.'

THEY ALL ARE
HEROES IN THEIR
OWN RIGHT. THEY
ARE ACTIVISTS.
MEANWHILE, I
AM THE “CLEVER
ONE” WHO FLED
THE COUNTRY
BEFORE IT BECAME
UNBEARABLE.

The Covid-19 pandemic hit when I was living in Bulgaria, but by the summer of 2020, I had moved to Helsinki. Once again, I was not in my home, and I was not going to be for over a year. I was in a comfy room (yet again), watching home from afar, and checking in with friends and family to see if they were doing all right. This time my father told me on the phone, “It’s better that you’re not here. The pandemic is handled better there. Your mother feels the same way.” His words brought back the memory of Gezi to me, and they acted as paper cuts to my heart.

As I write, I recall a visit to the Turku Art Museum where I got struck by **Harro Koskinen’s** artwork, “Myöhäisutiset” – “Late News”. The information read that the artist created the work in the midst of the Nigerian Civil War, which raged from 1967 to 1970, wherein “the people abroad and Finland were witnessing blatant inequality from the safety of their living room couches”. The artwork froze me for a couple of seconds and the flashbacks of sitting in front of my laptop screen and following the news about Ukraine – on my comfortable couch – passed in front of my eyes.

Last year, I volunteered to give lectures to a group of university students from Ukraine and we also had conversations about their feelings and wishes for their future. Whilst some of them voiced that they would rather go back home, others said that they wanted to build a future in Finland or elsewhere. At our final lecture, one of the students showed me the kettle she had bought and said, “We’re putting in all these efforts to feel homely here. But is there a point...?” I instantly wanted to soothe her, “Surely there is, soon you’ll feel at home”, but I would have been dishonest if I let myself.

She wanted to be in Ukraine and experience whatever she had to experience, in place, and not from afar, not like a front-seat audience in a theatre. It hits differently when the crisis occurs in your home; it evokes an existential crisis from within...

TIME TO WAVE THE PEACE FLAG

I've made and unmade many homes. I've travelled far and come to realise that one needs to find or build a home within, because wherever you go, you go with yourself. I started a research project in 2019 about highly skilled migrants from Turkey who live in Europe. More than 50 interviews revealed to me that I was not alone in feeling helpless when I would watch things fall apart from a distance. I was not alone either in feeling like home has failed me by not offering me a safe future or in feeling like a failure myself for not staying and resisting.

It was time to wave the peace flag, so I wrote a confession/love letter for Istanbul. I dedicate this poem to homes that failed us and to homes in which we failed. I believe that such a feeling of failure can be a stepping stone for a process of learning. Failure may open up space for self-discovery and these experiences may further echo in wider audiences to inspire and respire. Let's also remember that if being in the middle of things (be it a place or relationship) is insufferable, it can be better to reflect and work through it at a certain distance. Until the right moment comes, and the paths are aligned.

Istanbul,
I've never asked you,
how you feel
but blamed you for all that
you didn't give.
Like a bull, Istanbul
I was fierce, I know.
Water under the Bosphorus
now there're worlds between us.
Within me, come and flow
without you Istanbul
I stumble.

**I dedicate this
poem to homes
that failed us
and to homes
in which
we failed.**

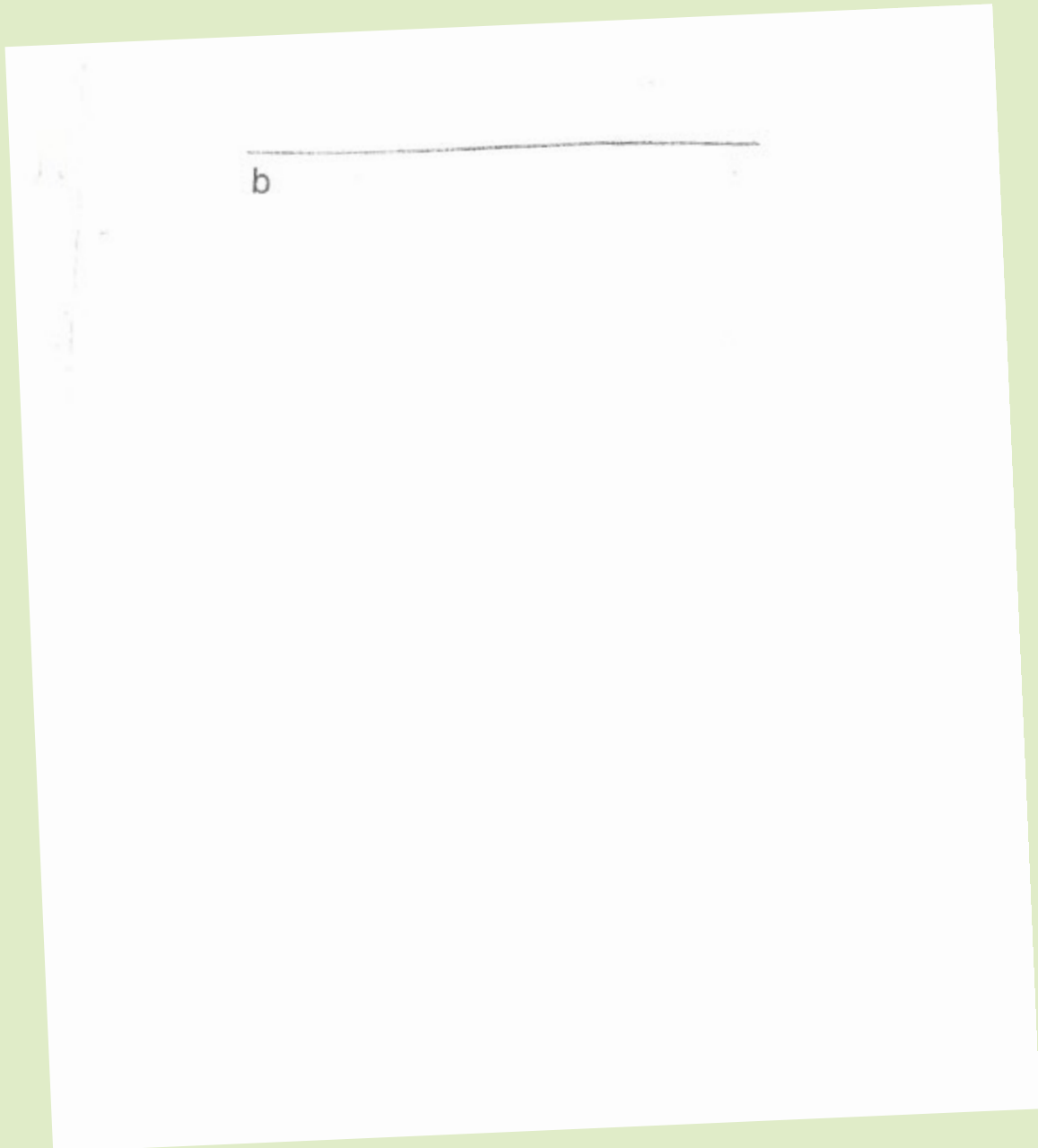
Nilay Kılınç is a Helsinki-based researcher and documentarist with a focus on migration, diasporas, identities, belonging and transnationalism.

E S Kibele Yarman has an art and design practice that visualizes information and emotion for the arts and culture field including clients from museums, galleries, publishing houses, publications and beyond; holds an MFA from School of Visual Arts' Design [New York, USA, 2015]; is currently a PhD candidate at Middle East Technical University's Settlement Archaeology Department. Her work has been published in The New York Times, The Economist, The Baffler, The Atlantic, amongst other publications, awarded by AIGA [American Institute of Graphic Arts] and Design Observer, European Design Awards and more.

ESSÄ

Fire that does not spread, water that does not run

TEXT **Mariliis Rebane**
BILD **Hikari Nishida**

s I write this text, I can hear the song *Tuuli puhalttaa* by **Ruusut** constantly ringing in my head.

*Tuuli puhalttaa
Ja mikään ei liiku
Tuuli puhalttaa
Ja mikään ei muutukaan*

Kuumailmapallot pysyy paikoillaan

The lyrics of the song captured my attention last summer as I was lying on a pier while the hot midday sun made my tanned skin tingle. I was recovering from a virus and thus experiencing an overbearing feeling of tiredness. Whilst unable to achieve anything or get anywhere, I was also making peace with the knowledge that I was always going to feel incomplete in some way or another.

Most of the theoretical writing about modernity I have come across mainly describes contemporary life by focusing on the speed and acceleration of the everyday. It has become a well-known narrative that since the steam engine began to power the industrial revolution in the nineteenth century, speed has been associated with efficiency, resources, superiority and even intelligence. Slowness, on the other hand, has become the marker of failure, frustration, lack, inferiority and deficiency. For a long time, a productivity and efficiency-oriented frame of mind was something also I had been allured by. Perhaps I was trying to overcompensate for the feeling of not being up to scratch that had been installed into the mind of those left in scarcity after the collapse of the USSR.

For the past two years, my curatorial practice has been

engaged with considering how curating can take part in reflecting and expanding the way time is generally perceived. This has included underpinning the value of slowness. After all, experiencing art requires slowing down and taking the time.

Ironically, (pun not intended) during this period, the iron levels in my blood have been lower than what is considered normal. Besides the virus, this has been another cause of the eminent tiredness, making me slower in action and regretfully slower in thinking. Doesn't 'slow thinker' sound a lot like 'slow learner'?

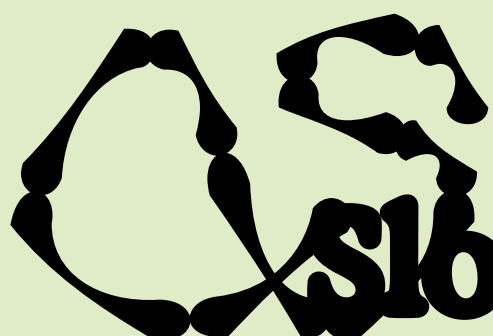
Slowness can definitely be frustrating when you are buying a snack before boarding a train and everyone in front of you is counting their change in order to hand the cashier even money. Yet, it is clear that something gets lost in the demand for extreme productivity and simultaneous presence. The idle moments of doing nothing except watching the windless clouds pass by are the occasions for reflecting on what we ultimately consider significant or purposeful. These are the instances for reorganising our emotional lives. Considering the amount of disruption that has occurred in the world during the past few years, it is not surprising that adapting to change and uncertainty might require slowing down and withdrawing even for longer periods of time.

Constantly feeling pressed for time also creates an obstacle for creative work. Novelty and innovation require time for acquiring new skills, learning to know the materials one works with as well as developing thoughts and insights about specific subject matters.

Sometimes the need for withdrawal can make you want to lie down and rest. Often, however, laziness can be more passive than this. In the text "Dare to be Lazy", **Roland Barthes** describes idleness in the following way: "I often get myself into situations where I have to struggle to get things done. When I don't do them, or at least while I'm not doing them (because the work does generally get done), [idleness] imposes itself on me, instead of the other way around." He writes that in those moments of passive laziness, one idles by making a cup of coffee or getting a glass of water... but whenever the distraction comes from the outside, it causes irritation even when it "disturb[s] only work that is not being done." I love this description, because when I write, the moments of intense work last only for a few hours. Yet, I continue to spend days, weeks or even months with the text.

As with creative work, also in what we call the "grind culture", it is commonly said that sleep is part of work rather than its opposite. Resting is encouraged only so that we can produce more.

At the same time, in narratives about downshifting, the decision to prioritise slowness is justified by the perceived lack of quality in the fast-paced life which values work over sleep. Also in the year 2020 when calendars

**Slowness
manifests the
idea of pleasure,
mindfulness and
ethical relations
with others and
the earth.**

”

Also the verb “to curate” comes from the word care. While the custodians of collections literally used to take care of the objects in the art collections and their skills also extended to conservation, today the proficiency of a curator has to do with caring for the people that they work with, as well as the structures supporting that work. Amongst other things, this means taking care of finances and contracts, as well as orchestrating the timeline of the project so that no one feels pressed for time.

As an act of recognising the value of slowness, I have tried to make an effort to provide time for the artists of exhibition projects I have initiated. Through practice, however, it has become clear that the budgets of group exhibitions never allow everyone to focus on one job at a time. When we have simultaneous tasks and projects, it can still feel like we are running out of time despite our efforts.

Alongside stretching the duration of a project, extending the relationship with an artist beyond the timeframe of an exhibition is also a way of implementing slowness. By learning to know each other over time, working together becomes more seamless. Somewhere within the longing for a slower rhythm there also hides a wish to connect with others more fully. During studio visits, connections are sometimes made relatively quickly, since art can be a vehicle for discussing personal subject matters and serious topics even on the first encounter. In such moments of connection, I might get the feeling that I want that person all to myself, although mostly I work from behind the screen.

Besides recognising the human limits by promoting the reassessment of time and attention with regard to individual lifestyles and social relations, the suggestion of reducing the velocity of life also has to do with acknowledging the limitations of natural resources.

To keep myself oriented towards the future, I have to believe that moving away from consumption would create more time for developing collective relations, but also for experiencing art and culture. These areas of life can take part in resolving the crises in time caused by modernity. Exhibitions, for example, have the potential of creating temporal situations that provide distance to the fast pace of the day-to-day and introduce moments of slowness. Durational art projects, for one, are able to direct attention to temporal lengths greater than that of a human life span and thus guide us to consider the long-term time frame of planetary existence. Art also provides visual alternatives to the current social structures, encouraging us to dream and find pleasure in the unexpected.

While the purpose of writing this text has to do with supporting the value of temporal lengths that are endangered by the structures and demands of modern life, it is worth underlining that the ethics of time do not

were suddenly emptied due to the global pandemic, many of us may have experienced, at least in the beginning, relief in the slowness that we were forced to embrace. I doubt that I was the only one who saw slowness as a required response to the quick pace of contemporary existence and its accompanying qualities of overstretching, stress, worry and anxiety.

Prioritising slowness is linked to the idea of choosing to have more pleasure in life. By reducing the pace, daily activities can become a site of ethical enjoyment. Brushing teeth with the less dominant hand or taking an hour to prepare a cup of tea, allow us to direct more attention towards the activities. Being attentive and present on the other hand generates wonder. Even the duller activities can become rewarding when you are in the moment.

Maintenance work is one example of this. During the activities of care and conservation, time can feel frozen, since the purpose of those actions is to assure that things continue being as they were. However, maintenance work has to do with taking care of ourselves, those around us, and our surroundings. Investing time in such activities is a way of recognising the value of these things. Slowness manifests the idea of pleasure, mindfulness and ethical relations with others and the earth.

IT HAS BECOME
A WELL-KNOWN
NARRATIVE THAT
SINCE THE STEAM
ENGINE BEGAN
TO POWER THE
INDUSTRIAL
REVOLUTION IN
THE NINETEENTH
CENTURY,
SPEED HAS BEEN
ASSOCIATED
WITH EFFICIENCY,
RESOURCES,
SUPERIORITY
AND EVEN
INTELLIGENCE.

advocate for a singular shared temporality for everyone. The aim is not to eliminate speed, but rather to make room for other temporalities and ways of operating in the everyday.

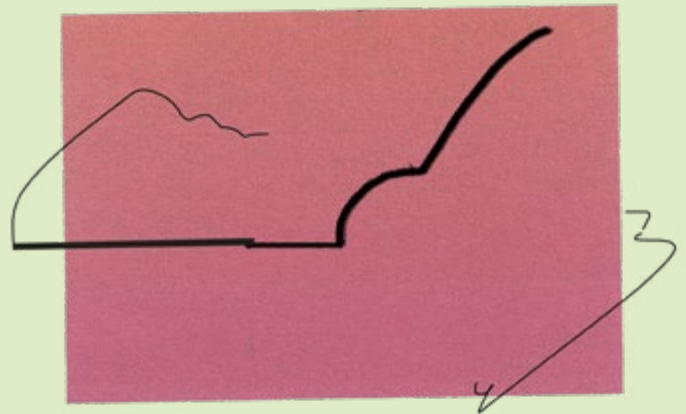
Finally, I would like to return to the theme of the current *Astra* issue – Failure. Defending the value of slowness links to unravelling the logic of progress and development. The requirement of productivity has to do with playing the game and giving it everything in order to “live up to one’s potential.” Gender studies researcher **Touko Vaahtera**, on the other hand, suggests that an alternative approach to time could “mean living with imperfections and contradictions, with thoughts and feelings of ‘I don’t know’ or ‘I’m too tired’; with hesitation, slowness, failure, as well as varied and contradictory needs and desires”. In the era of social media and call-out culture, there is pressure on all of us to be perfect and to get it right. Yet, the expectation that we put on ourselves and others not to make mistakes, might

take away authenticity. To err is human. It is the imperfections and failures that help us to overcome isolation by bringing us closer to each other.

*En tajuu kuinka pitkäksi aikaa
Voi jäädä tuijottaa yöperhosta
Olla niinku ydinvoimala
Joka on tipahtanu sähköverkosta*

*Oon tulta mut en levii, vettä mut en juokse
Hyvä olla vaan plus miinus nollana
Tää on ihan fine olla ainoa
Kannatella tasapainoa*

*Nostan kätesi ilmaan
Olet voittaja ja samaan aikaan
Luovuttaja
Vapahtaja*

References:

Geoffrey Craig & Wendy Parkins, *Slow living* (Oxford: Bloomsbury Publishing, 2006)
Roland Barthes, *The grain of the voice: interviews 1962–1980* (London: Cape, 1985)
Marianne Savallampi & Touko Vaahtera, “Cultural power relations and 140 anti-hierarchical possibilities in the epidemic era”, in Yvonne Billimore and Jussi Koitela (eds.), *Rehearsing Hospitality Companion 2* (Berlin & Helsinki: Archive Books & Frame Contemporary Art Finland, 2020)

Mariliis Rebane (b. 1985, Tallinn) is a curator and researcher currently living and working in Helsinki. She likes slow mornings, almond croissants and the feeling of wearing sneakers for the first time after winter.

Hikari Nishida (she/her) is a visual artist and curator of books living in Helsinki, Finland.
www.hikarinishida.com

I kristid föds mamma i mörker

TEXT Ingegerd Sjöström

Klockan är någonting mitt i natten. Jag kan inte tyda mitt armbandsur. Gatlyktornas sken är för svagt och snöns ljus hjälper inte tillräckligt. Jag ligger i sängen. Mitt lilla barn, få veckor gammalt, ligger vid mitt bröst. Det ammas. Jag lyssnar på barnets ljud som nästan överröstas av vintervinden som försöker få omkull huset vi bor i. Huset står kvar, hurra, men vindens kyla genomtränger de gamla väggarna. Elementen svajar som elpriserna. Blir barnet för kallt nu?

En vårdag inte lång tid efter att kriget brutit ut står jag med ett positivt graviditetstest i handen. Världen, den nära världen, är i gungning. Jag gungar med. Sjösjuk går jag runt i lägenheten med fast mark under fötterna. Glädje blandas med oro i magen och känslan vill ut, jag kräks.

NATO står det med feta, gröna bokstäver på en byggnad. Klotter i ögonhöjd. Det gör intryck eftersom det annars är ett klotterfritt område. Här bor människor som i vanliga fall inte skyltar med sina åsikter offentligt. Rädslan framprovocerar

nya sidor hos folket. Farhågorna svävar i luften och är omöjliga att inte andas in. Vart är detta på väg?

I butiken är de flesta kundvagnar upptagna. De rullar runt i affären på sina små hjul som gnisslar eftersom kunderna överbelastar vagnarna med varor. Det är ett under att de inte kollapsar när hamstrandet som coronapandemin förde med sig återigen blir aktuellt på grund av krigsberedskapen. Jag är bekymrad. Med det växande barnet i magen är det lätt som en plätt för oron att gro inom mig.

Den förbaskade oron bara fortsätter gro, men det gör inte kundernas varor i vagnarna. I takt med att våren tackar för sig och lämnar över till sommaren, ökar inflationen och matbudgeten går ner. Folk kämpar om de nedsatta varorna, 25 %, 35%, 50%. Beloppet dras av i kassan. Kvittot kontrolleras noga. Pengarna sitter hårt.

Jag blir tyngre fysiskt och psykiskt på samma gång. Klimatkatastrofer, krigsnyheter, kristider och så vidare.

Jag kommer inte lyckas skydda mitt barn från det här, inser jag. Jag kommer misslyckas som mamma. Det är den tyngsta tanke jag någonsin tänkt.

En höstnatt bestämmer barnet sig för att komma till världen. Mina förlossningsskrik drunknar inte i mörkret. Jag föds som mamma runt klockan ett.

Och tanken om det stundande misslyckandet är kvar. Den har överlevt våren, sommaren och hösten. Den kommer övervintra i mig, förstår jag.

Ingegerd Sjöström (f. 1994)
Skribent, översättarstudent
och förstagångsmamma.

Intervju med Anna Ellinor Chae Im Sundström

TEXT Nora Möller

Jag hade den stora glädjen och äran att intervjua **Anna Ellinor Chae Im Sundström** i samband med att hennes debutbok *Ω systrar* nyss hade kommit ut i slutet av sommaren 2022. Boken är en självbiografisk diktroman på temat sexuellt våld mot barn inom familjen. Nu har barnet blivit vuxet och vägrar hålla det som hänt inom familjen längre: Barnet har fått en röst och använder den till fullo.

Jag reflekterar över att denna text ingår i det nummer av *Astra* som har temat Misslyckande. Att någon har publicerat en bok kan väl inte räknas som misslyckande? Verkets tema och handling är inte heller något som i första hand för tankarna till misslyckande, barnet har som sagt vuxit upp och tagit kontrollen. Bilden av en familj som en trygg plats där man kan känna trygghet och tillit går dock i kras. Där är ingången i temat.

Ω systrar är uppdelad i fem delar där olika roller för berättelsen vidare: Du, O syster, Han, Hon och De. Förutom att namnen representerar olika roller inom familjen symboliserar de även arketyper inom samhället. Ett genomgående drag i diktromanen är strömmen av olika grekiska gudar och gudinnor. När jag frågar Anna om saken förklarar hon att de agerar som referensram och att de symboliserar människans känslor. De flesta av oss är bekanta med den grekiska mytologin, om än vagt, och just därför accepterar vi dess vridna historier. Med hjälp av den referensramen blir berättelsen i *Ω systrar* begriplig, trots all sin skevhet och berättelsens många olika plan.

Vad familj betyder och innebär blir en brännande fråga i diktromanen, som är baserad på händelser ur Annas eget liv. Under intervjun berättar hon att verklighetens förövar fortsfarande svävar i utkanten av hennes liv, eftersom han är gift med hennes syster och far till systemens barn.

FOTO: PELLE LÄNNEFORS

PERSONPORTRÄTT

- **Född 1987 i Göteborg. Bodde länge i Paris och London men är numera bosatt i Stockholm.**
- **Konstnär, poet och producent som har jobbat med konst, kultur, lyx och hållbarhet samt som strippa.**
- **Älskar naturen, bio och research.**
- **Tre S: Social, spirituell och sinningsentusiast.**
- **Drömjobb: Författarskap och opinionsbildning på heltid.**
- **Aktuell med diktromanen *Ω systrar* (2022). Utgiven på bokförlaget Ekström & Garay.**

Systemen har på så sätt valt sida, och hon valde inte Anna.

När vi under intervjun pratar om Annas familj lyfter hon fram sin mamma som en person hon har ett extra svårt förhållande till. Periodvis har hon inte haft någon kontakt med sin mamma eftersom mamman fortsättningsvis har kontakt med systemen, främst på grund av systemens barn. Anna berättar att hon ibland säger att hon inte har en familj, men att det samtidigt är svårt att vara helt utan den. Hon säger att hon skulle vilja förändra relationen till sin familj, men att hon har försökt sitt bästa, och ifall de inte vill komma emot är det svårt. Är svek en form av misslyckande?

Mången kritik har riktats mot kärnfamiljens piedestalplats i vårt samhälle, och blodsband eller uppväxtfamilj betyder inte allt. En människa väljer inte var eller med vilka hon växer upp. Trots att man senare i livet kan välja människor man omger sig med påverkas man starkt av den familj man växer upp i, och det kan vara svårt att välja bort den familjen helt.

Innan intervjun funderade jag en del kring vilka eventuella orosmoment och rädslor som kunde vara kopplade till utgivningen av boken och avtäckandet av berättelsen. Fanns det något som Anna hade valt att lämna bort ur boken, eller var hon orolig för sina föräldrars reaktion? När jag frågar om saken svarar hon att hon inte upplever att hon skulle ha behövt utesluta någonting. I någon mån har hon funderat på hur hård hon ska vara mot sin pappa, men i övrigt har hon kommit till slutsatsen att när hon nu berättar historien så tjänar det ingenting till att inte berätta *hela* historien. Efter många om och men läste hennes mamma boken. Hon är stolt över att Anna har skrivit en bok, men samtidigt orolig över att namn ska nämnas. Annas pappa hade vid intervjutillfället inte läst klart boken, och hon väntade ännu på hans reaktion.

Förutom diktromanen kommer Anna att låta ge ut en poddbok och en dokumentär. Poddboken är dels en ljudbok och uppläsning av diktromanen, men varje avsnitt kommer också att gästas av olika experter, Annas familj samt jurister och representanter från organisationer som arbetar för barns välmående. Dokumentären följer Anna under hela bokens tillblivelseprocess, och många av de människor som på ett eller annat sätt finns med i Annas liv under den tiden figurerar i dokumentären.

När vi träffas har Anna påbörjat dokumentären, men den är inte avslutad. Planen är att dokumentärens grande finale är systemens reaktion på boken. På frågan om vad hon känner inför det planerade avslutet svarar Anna att hon känner en viss nervositet men inte rädsla. Hela processen av att skriva boken har varit del av hennes traumabearbetning, och vid det här skedet är rädsla inte mera den känsla som är närmast. Istället är det tanken på upprättelse som är dominerande.

När vi talar om dokumentärens avslut och avslöjande kommer Annas reaktion "hämnden är ljuv" spontant och ur hjärtat. Jag märker att jag själv reagerar på uttrycket. Får man säga så? Får man söka hämnd? Är det inte motsatsen, förlåtelse, som vi blir lärda att eftersträva? Samtidigt som jag blir tagen av min egen reaktion fortsätter

tankebanan. Varför ska den drabbade vara den duktiga som arbetar med sina egna känslor, trauman och reaktioner för att sedan gå vidare i livet efter att ha förlåtit dem som har gjort en illa? I längden tror jag personligen att förlåtelse gör det lättare för en själv, men för den sakens skull är det inte lätt eller en självklarhet, och vissa saker går kanske inte att förlåta. Måste man förlåta? Kan man leva med svåra saker utan att förlåta eller utan att bli förlåten? I det här fallet är varken förlåtelse eller hämnd ändå kärnfrågor. Genom att Anna höjer sin röst och talar ut om det som har hänt henne och vad andra har gjort blottläggs de hemligheter som inte borde ha hemlighållits, och ansvaret läggs hos de personer där det hör hemma.

VARFÖR SKA DEN DRABBADE VARA DEN DUKTIGA SOM ARBETAR MED SINA EGNA KÄNSLOR, TRAUMAN OCH REAKTIONER FÖR ATT SEDAN GÅ VIDARE I LIVET EFTER ATT HA FÖRLÅTIT DEM SOM HAR GJORT EN ILLA?

Med *Ω systrar* vill Anna skapa opinionsbildning och föra samtal med aktörer som arbetar för barns välmående och mot sexuella övergrepp. Ett tydligt mål är också att arbeta för att preskriptionstiden för alla typer av sexualbrott mot barn ska slopas. När ett brott väl har preskriberats är det inte längre möjligt att döma förövaren, men om preskriptionstiden slopas finns det ingen sådan övre tidsgräns.

Den konstnärliga helheten av de olika komponenterna är mångfacetterad, de olika medierna samspelar och kompletterar varandra väl. Utöver detta har Anna en tydlig målsättning med att föra ut det litterära i den politiska verkligheten. Boken *Ω systrar* kan upplevas som en aning abstrakt, men oavsett om man läser den på grund av dess litterära form eller intresseras av tematiken hittar verket fram.

Skribenten är religionsvetare och Åbobo som glädjs åt engagemang, lösningsorienterade tankesätt och människor som landar på rätt plats i världen.

ORDLISTA

AUTOTEORI – Skrivsätt som kombinerar personliga erfarenheter med teori (och tar dessa erfarenheter till hjälp i sökandet efter kunskap).

بابا – Pappa.

CISHETERONORM – Norm som gör att alla förväntas vara cispersoner (alltså identifiera sig som det kön de tilldelades juridiskt vid födseln) och heterosexuella.

DIRTSTACHE – På svenska *ofta moppemustasch* – Gles hårväxt som dyker upp hos den som får mustasch för första gången.

DISKURS – Samlingsnamn för begrepp, normer och sätt att resonera på som används inom ett visst område.

EKOKRITIK – Vetenskaplig strömning (främst inom litteraturvetenskapen) som studerar människan i relation till icke-mänskligt liv, till exempel djur och växter.

EMANCIPATORISK – Frigörande.

EPISTEMOLOGI – Läran om kunskap.

EXISTENTIELL – Något som rör livets och tillvarons mening.

FENOMENOLOGI – Teori inom filosofin som studerar relationen mellan hur vi upplever saker (varseblivningen) och det vi upplever (objekten).

FTM – Förkortning för female to male. Termen används om transmaskulina personer som tilldelats kvinnligt kön vid födseln. Alla transpersoner är inte bekväma med termerna "ftm" respektive "mtf", eftersom många aldrig identifierat sig med det juridiska kön de tilldelades vid födseln.

GENDER EUPHORIA – På svenska *könseufori* – (I transsammanhang:) Lyckliga känslor kopplade till att känna sig bekväm och bekräftad i sitt könsuttryck.

GRIND CULTURE – Kultur som normaliserar att vi alltid ska vara tillgängliga, inloggade och arbetande (eller studerande) i högt tempo, samt påstår att detta är vägen till framgång.

KONSTITUTIV – Väsentlig, grundläggande.

NEUROQUEER – Ord som saknar exakt definition (det är en av poängerna med det), men som handlar om att vara både queer och befinna sig utanför den neurotypiska normen samt låta dessa identiteter samspela och berika varandra.

NEUROTYPISK – Som inte har någon form av neuropsykiatrisk diagnos. Begreppet myntades av autister på 1990-talet för att synliggöra normer och ifrågasätta det underförstått positiva med att vara neurotypisk.

Ω – Omega, stort o i grekiska alfabetet.

ONT – (I transsammanhang:) Att ta testosteron.

PASSING – På svenska *passera* – Att uppfattas som det kön man identifierar sig som.

PATOLOGISERING – Att göra någonting till en sjukdom som egentligen inte är det.

PATRIARCHAL – På svenska *patriarkal* – Ett patriarkalt samhälle eller en patriarkal familj är en plats där de som uppfattas som män har mest makt och kontroll, och det som uppfattas som maskulint eller manligt ses som normalt och bättre än det som inte gör det.

POSTHUMANISM – Vetenskaplig och filosofisk strömning som ser det mänskliga som del av och i samverkan med det icke-mänskliga, till exempel djur och natur, snarare än att se människan som överordnad alla andra existenser.

PRIMÄR – Grundläggande, ursprunglig, som kommer i första hand.

QUEERA – (Som verb:) Ifrågasättande av normer, strukturer och förgivettagna idéer. Från början (under 1980- och 1990-talet) syftade att queera främst på att utmana normer kring genus och sexualitet, men idag används det om allt möjligt.

RACIST STRUCTURES – På svenska *rasistiska strukturer* – Rasism som genomsyrar samhället. Att rasism är strukturell betyder att den inte bara förekommer i enskilda fall, utan hänger ihop med hur hela samhället fungerar.

SOCIO-POLITICAL – På svenska *sociopolitisk* – Som rör både sociala och politiska frågor i samhället.

TEMPORAL – Tidslig, som har med tid att göra.

THE MALE GAZE – På svenska *den manliga blicken* – Kommer från början från 1970-talsfeministisk filmteori som studerade hur visuella medier är skapade med (heterosexuella) män som tilltänkta betraktare, alltså med kvinnor avbildade som sexuella objekt snarare än som nyanserade personer med egna känslor och tankar.

UNHEIMLICHE – Kommer från början från psykoanalysen, har sedermera kommit att användas inom kulturstudier. Syftar på något som upplevs otrevligt inom hemmet/det familjära, eller familjärt inom det skrämmande.

ÄITI – Mamma

Vill du medverka?

Vi letar ständigt efter nya skribenter, illustratörer, konstnärer, typografer och fotografer.

Skicka ett mail till astra@astra.fi och berätta om vad du vill göra. Om du har arbetsprov, en hemsida eller en portfolio får du gärna bifoga eller länka!

Astra

Samhälle / Kultur / Feminism
Sedan 1919

MISSA INTE ETT TIDSKRIFTSNUMMER

PRENUMERATION (4 NR.)

Finland: 45€

(Studerande/Pensionär/Arbetslös): 35€

Övriga Norden: 52€

(Studerande/Pensionär/Arbetslös): 45€

Övriga världen: 55€

(Studerande/Pensionär/Arbetslös): 50€

GÅVOPRENUMERATION (4 NR.)

(för dig som är prenumerant)

Finland: 35€

Övriga Norden: 45€

Övriga världen: 50€

Donationsprenumeration: 80€

Astra har nu ett nyhetsbrev!

Var sjätte vecka skickar vi ut ett mejl där vi berättar om vad som händer bakom kulisserna hos oss, samt tipsar om stort och smått. Anmäl dig via länken: www.eepurl.com/ibP4J9

ASTRA OCKSÅ DIGITALT
MER INFO:
ASTRA.FI/TIDSKRIFTEN

EU €12 SEK 130

ISSN-L 2323-3966

